XX. évfolyam, 7. szám, 2017

AGRÁRPIACI JELENTÉSEK

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

Gabona és Ipari Növények
XX. évfolyam, 7. szám, 2017

Megjelenik kéthetente
2017. április 13.

Felelős szerkesztő
Dr. Stummer Ildikó

Szerző
Dr. Molnár Zsuzsa
molnar.zsuzsa@aki.gov.hu
Ecsediné Wanek Zsuzsanna
wanek.zsuzsa@aki.gov.hu

Közreműködő
Tubáné Elek Réka
elek.reka@aki.gov.hu
Vadkerti-Tóth Nikolett
vadkerti-toth.nikolett@aki.gov.hu

Kiadó
Agrárgazdasági Kutató Intézet
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.
Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (+36 70) 501-0446
Fax: (+36 1) 217-8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://pair.aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésen kívül kínáljuk még a Baromfi; Élőállat és Hús; Zöldség, Gyümölcs és Bor; Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:
Publikációs Csoport
publikacio@aki.gov.hu
Telefon: (+36 70) 501-1156

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis-kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

Összefoglaló 3
Gabonapiaci jelentés 4
Búza 4
Kukorica 4
Agrárpolitikai Hírek 5
A gabonafélék jegyzése 6
Termelői és kikötői árak 10
Gabonapiaci információk 13
Olajnövény-piaci jelentés 15
Szójabab 15
Repcemag 15
Napraforgómag 15
Az olajmagok és származékaik jegyzése 17
Termelői és kikötői árak 21
Olajmagpiaci információk 23
Cukorpiaci jelentés 25

Összefoglaló

A Nemzetközi Gabonatanács (*IGC*) 735 millió tonnára jelzi (–2,5 százalék) a búza (durumbúzával együtt) 2017/2018. gazdasági évi globális termését.

A búza legközelebbi lejáratra szóló jegyzése 155 dollár (*USD*)/tonna környékén stabilizálódott a chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) március utolsó és április első hetében.

Magyarországon a Földművelésügyi Minisztérium adatai szerint a búzavetések 83 százaléka volt jó/közepes állapotban 2017. április 5-én (2016. április 1-jén 86 százalék).

Az Európai Unióban a 2016. évihez hasonlóan 8,7 millió hektáron vethetnek kukoricát a gazdák az idén.

A déli féltekén még javában zajlik a 2016/2017. gazdasági évi termést adó szójabab betakarítása, és igen ígéretesek a kilátások. Ezzel egy időben az északi féltekén már elkezdődött az idei vetési kampány.

Az Európai Unió a szűkös repcemagkészlete miatt az egy évvel korábbinál 17 százalékkal több, azaz 4,1 millió tonna repcemag/canola importra szorul a 2016/2017. gazdasági évben az *Oil World* elemzői szerint.

Magyarországon, a Budapesti Értéktőzsde árupiaci szekciójában 102 ezer forint/tonnáig ereszkedett a napraforgómag májusi jegyzése április első hetében.

Gabonapiaci jelentés

Búza

Megjelentek az első, 2017/2018. gazdasági évi globális búzatermésről szóló előrejelzések. A franciaországi *Tallage* piacelemző vállalat már 2017 januárjában közzétette várakozásait (723,3 millió tonna), amely márciusban 719,8 millió tonnára változott. Ez az egy évvel korábbi eredményt 1 százalékkal múlná alul. A Nemzetközi Gabonatanács (*IGC*) durumbúzával együtt 735 millió tonna termést, az előző szezonban betakarítottnál 2,5 százalékkal kevesebbet tartott valószínűnek 2017. március végén. A két piacelemző műhely véleménye egyezik abban, hogy a termelés az Európai Unióban nőhet, ellenben a fekete-tengeri térségben és az USA-ban csökkenhet. Az Amerikai Egyesült Államokban 20 százalék körüli terméscsökkenés (50-52 millió tonnára) sem elképzelhetetlen a szakértők szerint, tekintve hogy az USA agrárminisztériumának (*USDA*) adatai szerint a búza teljes termőterülete 1919 óta ebben a szezonban a legkisebb, 18,7 millió hektár. A nemzetközi piacon mértékadó *USDA* első globális búzatermésre vonatkozó projekcióját május elején jelenteti meg, amely meghatározó lehet a nemzetközi árak alakulása szempontjából is. Addig számottevő változás nem valószínű a búza jegyzésében a chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*). A termény legközelebbi lejáratra szóló jegyzése 155 dollár (*USD*)/tonna környékén stabilizálódott március utolsó és április első felében. A párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*) folyamatosan ereszkedik a búza fronthavi jegyzése, április első hetében 163 euró/tonnáig gyengült, amiben szerepe van az egyelőre még jó terméskilátásoknak is. A kora tavaszi időjárás Európaszerte kedvezett a növény fejlődésének, a lokálisan jelentkező csapadékhiány ellenére. A még mindig korai előrejelzések szerint durumbúzával együtt 150 millió tonna lehet az idei uniós búzatermés. Magyarországon hivatalos adatok még nem állnak rendelkezésre a 2017. évi termelést illetően, ugyanakkor a *Tallage* szakértői a termőterület zsugorodása és a hozam gyengülése miatt 4,6 millió tonna (–15 százalék) búza betakarítását valószínűsítik. A Földművelésügyi Minisztérium (FM) adatai szerint a vetések 83 százaléka volt jó/közepes állapotban 2017. április 5-én (2016. április 1-jén 86 százalék). Magyarországon a Budapesti Értéktőzsde (BÉT) árupiaci szekciójában a malmi búza májusi tőzsdei elszámolóára továbbra is 46-47 ezer forint/tonna között stagnált. A takarmánybúzára április elején sem érkezett vételi vagy eladási ajánlat, a kereskedése 2016. december 1. óta szünetel. A fizikai piacon átlagosan 43-44 ezer forint/tonna körül mozgott az étkezési búza áfa és szállítási költség nélküli termelői ára március utolsó hetében az AKI PÁIR adatai szerint, ez 1 százalékkal múlta alul az egy évvel korábbi árszintet.

Kukorica

Az *IGC* elemzői úgy vélik, a 2016/2017. gazdasági évinél 1 százalékkal kisebb területről, 182 millió hektárról takaríthatnak be kukoricát a gazdák világszerte a 2017/2018. gazdasági évben. Kiindulva abból, hogy a vetési kampány éppen elindult az északi féltekén, igen korai nyilatkozni a várható termésről. Mégis mind az *IGC*, mind a *Tallage* közölte már várakozásait: előbbi 1024 millió tonnára (–2,8 százalék), utóbbi 990 millió tonnára becsüli (–2,8 százalék) az új szezon kukoricatermését. Az USA agrárminisztériuma szokás szerint május elejéig vár részletes előrejelzésével.

Ami a területet illeti, a világ legnagyobb kukoricatermelő és -exportőr országában, az USA-ban 4 százalékkal 36,4 millió hektárra csökkenhet a növény vetésterülete. Az Európai Unióban a 2016. évihez hasonló, 8,7 millió hektáron szándékoznak a gazdák kukoricát vetni (*Tallage*). Magyarországon az FM 1,03 millió hektár termőterületet jelzett április elején. Az *APK-Inform* tanácsadó ügynökség tájékoztatása szerint Ukrajnában is kezdetét vette a kukorica vetése és 6 millió hektár körül várható a növény termőterülete.

A chicagói árutőzsdén 140–145 dollár/tonna között hullámzott a kukorica legközelebbi lejáratra szóló jegyzése április első hetében. A párizsi árutőzsdén a termény fronthavi jegyzése nem mozdult a 171–172 euró/tonna szintről ezalatt. Magyarországon, a BÉT-en 44 ezer forint/tonna körül maradt a termény májusi jegyzése. Az AKI PÁIR adatai szerint átlagosan 41-42 ezer forint/tonna termelői áron cserélt gazdát a takarmánykukorica március utolsó hetében, az egy évvel korábbinál 3 százalékkal alacsonyabb áron.

Agrárpolitikai Hírek

• Elkezdődött az egységes kérelmek benyújtásának időszaka, a gazdálkodók április 7-e és május 15-e között adhatják be szankciómentesen a szükséges dokumentumokat a Magyar Államkincstárhoz (MÁK) – tájékoztatta Czerván György agrárgazdaságért felelős államtitkár a termelőket a Kiskőrösön rendezett Agrárexpón. A Földművelésügyi Minisztérium államtitkára hangsúlyozta: a továbbiakban június 9-ig adhatók még be az egységes kérelmek, de akkor már csak szankcióval együtt fogadja be az igényeket a MÁK.

1. táblázat: **A gabonafélék termelői ára Magyarországon**

HUF/tonna

	2017. 13. hét	2017. 13. hét/2017. 12. hét (százalék)	2017. 13. hét/2016. 13. hét (százalék)
Étkezési búza	43 308	95	99
Takarmánybúza	45 724	105	107
Takarmánykukorica	41 240	99	97
Takarmányárpa	36 189	94	…

… =Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.
Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.
Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat: **A búza legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

		Szállítási határidő	Mértékegység	2017. 04. 05.	2017. 04. 06.	2017. 04. 07.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Malmi búza	2017. május	HUF/tonna	46 300	46 300	46 300
	Takarmánybúza	–	HUF/tonna	–	–	–
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Búza	2017. május	EUR/tonna	164	164	163
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Búza	2017. május	USD/tonna	158	156	156

Megjegyzés: A takarmánybúzát 2016. szeptember 1-től nem jegyzik a BÉT-en.
Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

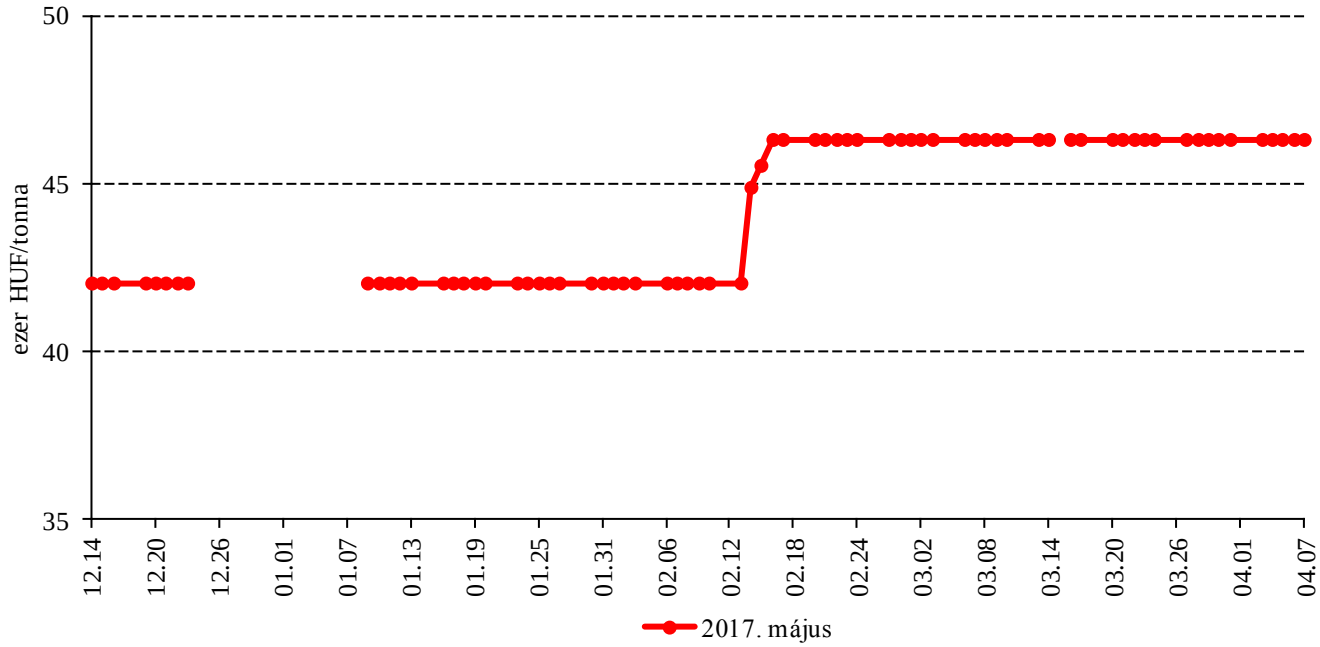
3. táblázat: **A kukorica legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

	Szállítási határidő	Mértékegység	2017. 04. 05.	2017. 04. 06.	2017. 04. 07.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	2017. május	HUF/tonna	43 500	43 500	43 500
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	2017. június	EUR/tonna	172	171	169
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	2017. május	USD/tonna	144	142	141

Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

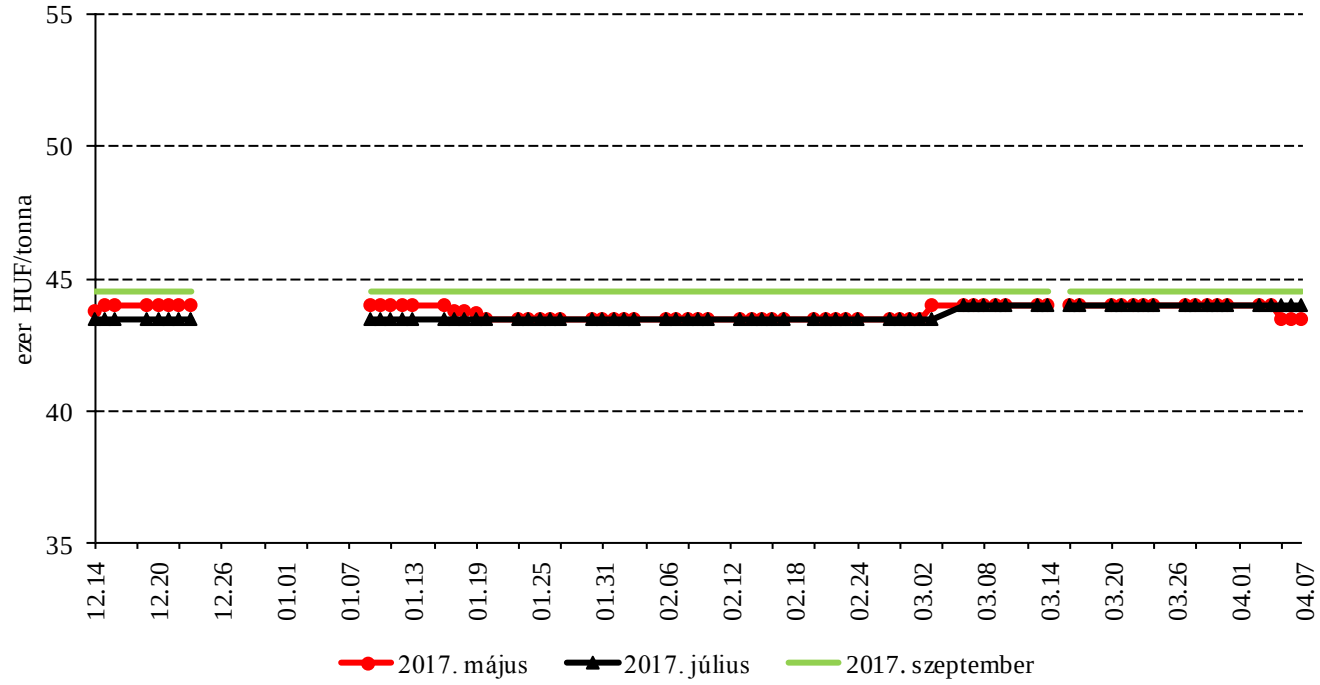
A gabonafélék jegyzése

1. ábra: **A malmi búza májusi határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016–2017)**

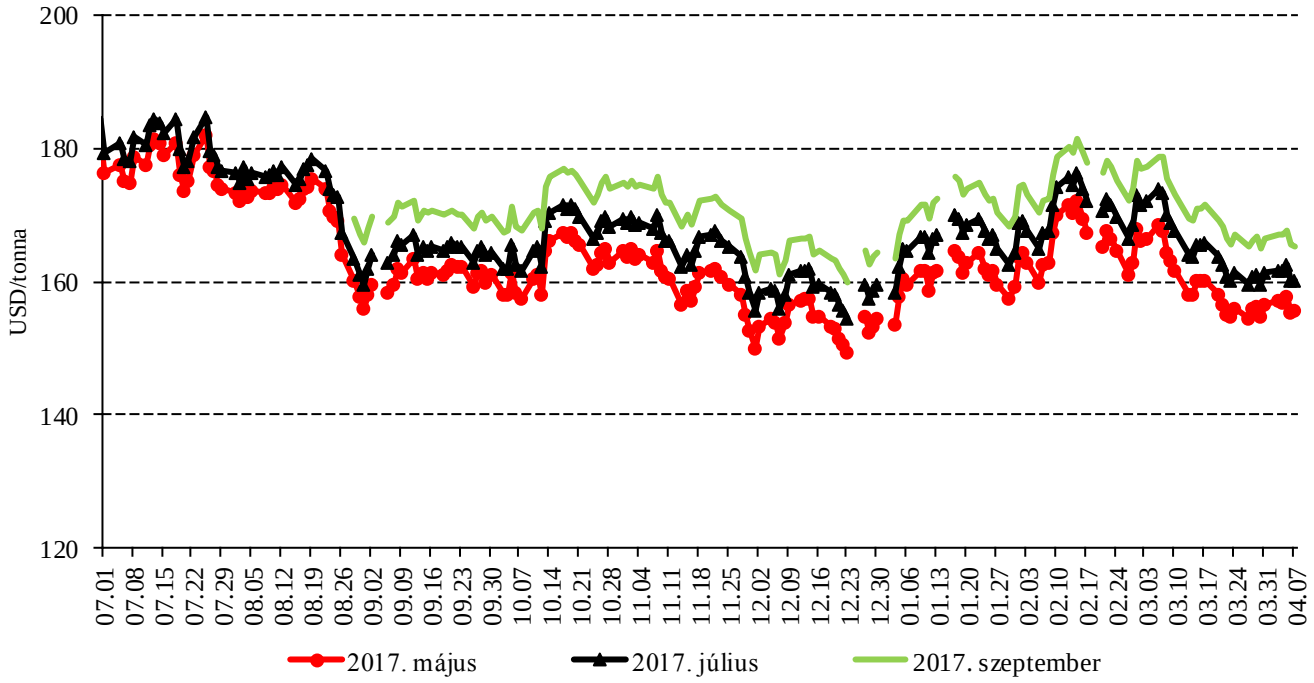
Forrás: BÉT

2. ábra: **A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016–2017)**

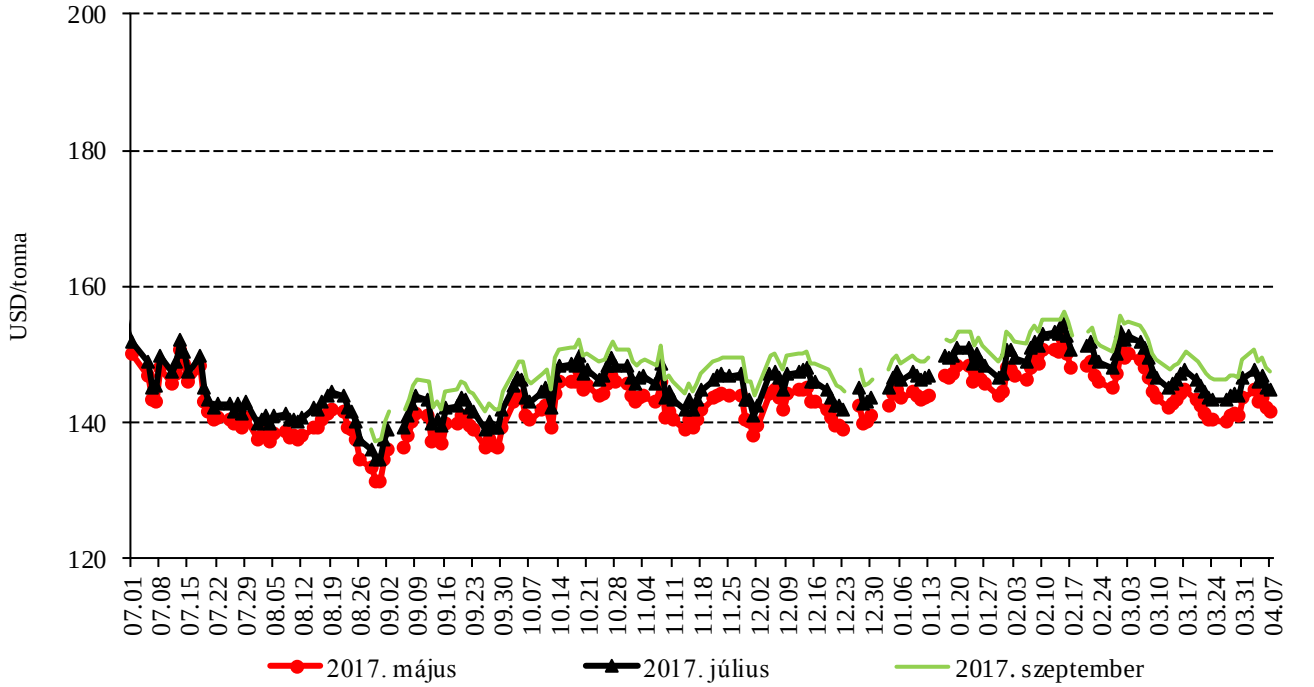
Forrás: BÉT

3. ábra: **A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016–2017)**

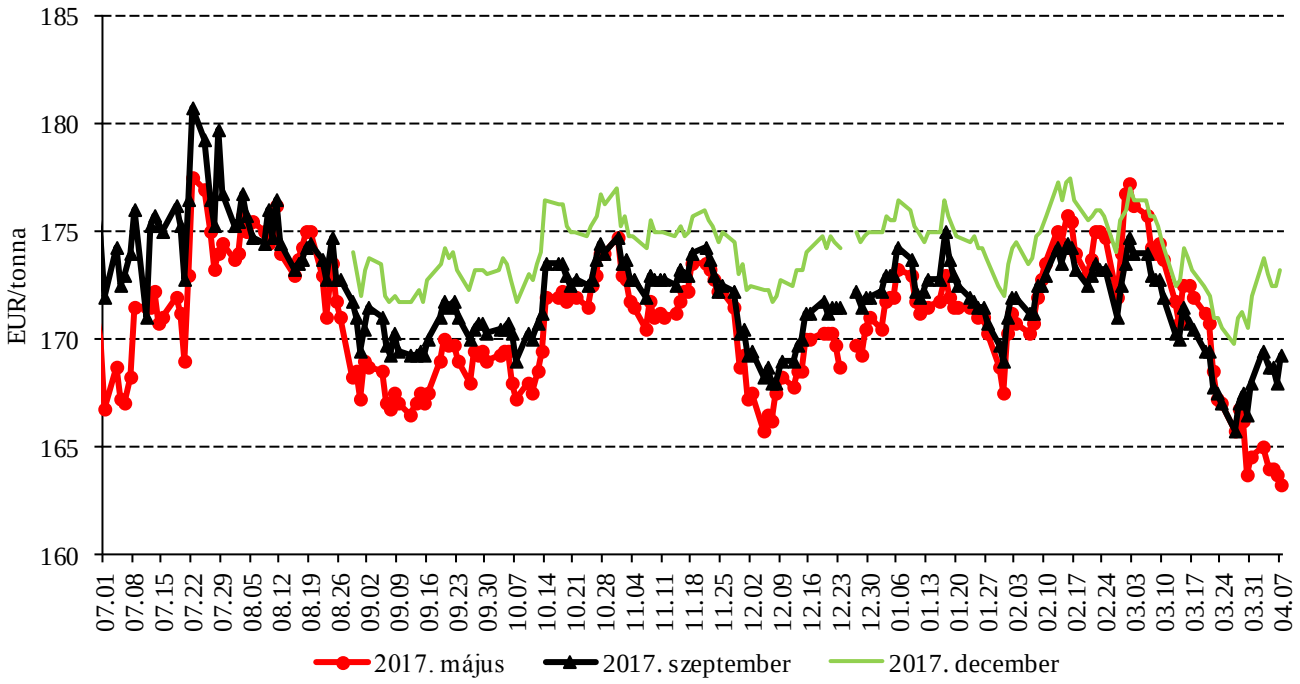
Forrás: CME Group

4. ábra: **A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016–2017)**

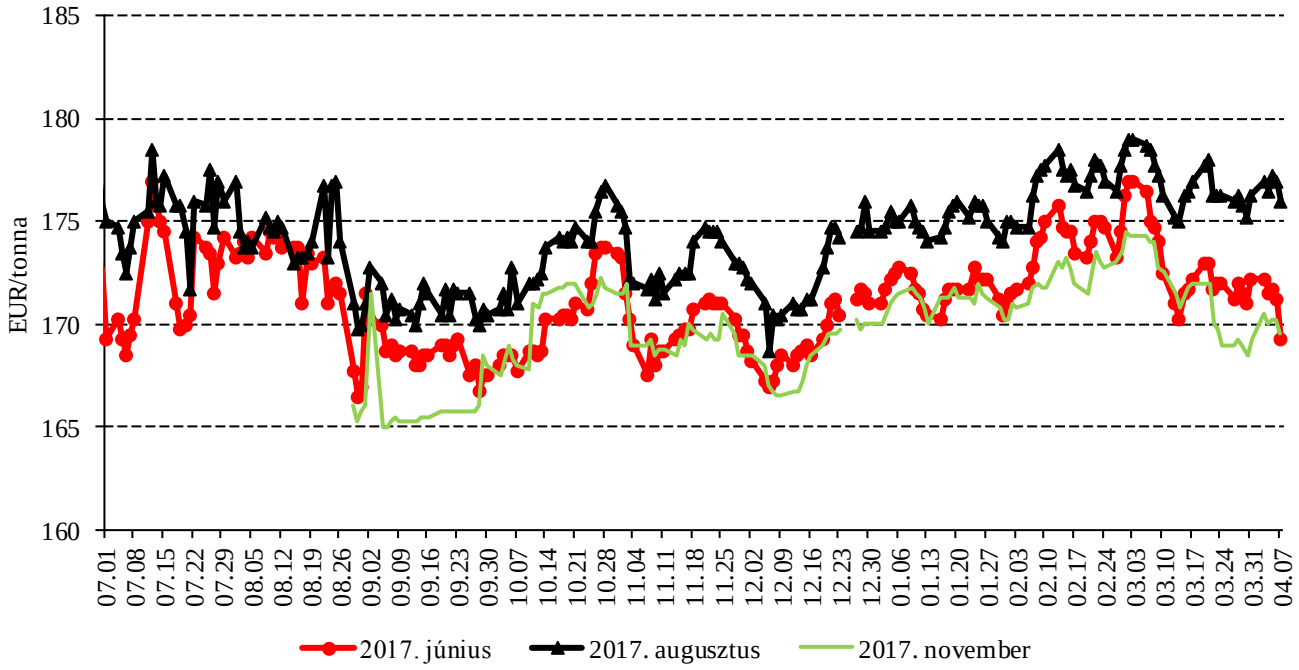
Forrás: CME Group

5. ábra: **A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2016–2017)**

Forrás: Euronext

6. ábra: **A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2016–2017)**

Forrás: Euronext

4. táblázat: **A búza és a kukorica nemzetközi tőzsdei jegyzése (2017. április 7.)**

Szállítási határidő	Euronext/MATIF, Párizs		Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago (őszi lágy búza)	
	EUR/tonna	HUF/tonna		USD/tonna	HUF/tonna
BÚZA					
2017. május	163	50 658	2017. május	156	45 469
2017. szeptember	169	52 520	2017. július	160	46 779
2017. december	173	53 761	2017. szeptember	165	48 215
2018. március	177	54 770	2017. december	173	50 404
2018. május	179	55 545	2018. március	179	52 161
2018. szeptember	178	55 313	2018. május	183	53 320
KUKORICA					
2017. június	169	52 520	2017. május	141	41 295
2017. augusztus	176	54 615	2017. július	145	42 191
2017. november	170	52 598	2017. szeptember	147	43 041
2018. január	172	53 218	2017. december	151	44 167
2018. március	174	53 839	2018. március	155	45 200
2018. június	175	54 304	2018. május	157	45 892

Forrás: Euronext, CME Group

5. táblázat: **A főbb termények különböző lejáratra szóló kontraktusainak belső volatilitása**

	Lejárat	Elszámolóár (USD/tonna)	Belső volatilitás[a)]	
			2017. 03.31. (százalék)	2017. 04. 07. (százalék)
Búza	2017. május	155,79	54,0	17,4
Kukorica	2017. május	141,49	20,2	13,5
Szójabab	2017. május	346,13	31,2	14,2
Szójadara	2017. május	338,75	18,9	16,0

[a)] Belső volatilitás (implied volatility): A piaci szereplők várakozásait tükröző volatilitás, amelyre az adott határidős kontraktusra köthető opciók aktuális prémiumából matematikai modellek segítségével következtetni lehet. (Pl.: Ha a belső volatilitás értéke 15,8 százalék, akkor az adott határidős kontraktus jegyzésében az elkövetkező 365 napban 68 százalékos valószínűséggel ±15,8 százalék eltérés várható.)
Forrás: Barchart

6. táblázat: **A különböző árutőzsdei szereplők nyitott kötésállománya (határidős kontraktusok) a főbb termények vonatkozásában a chicagói árutőzsdén (2017. április 4.)**

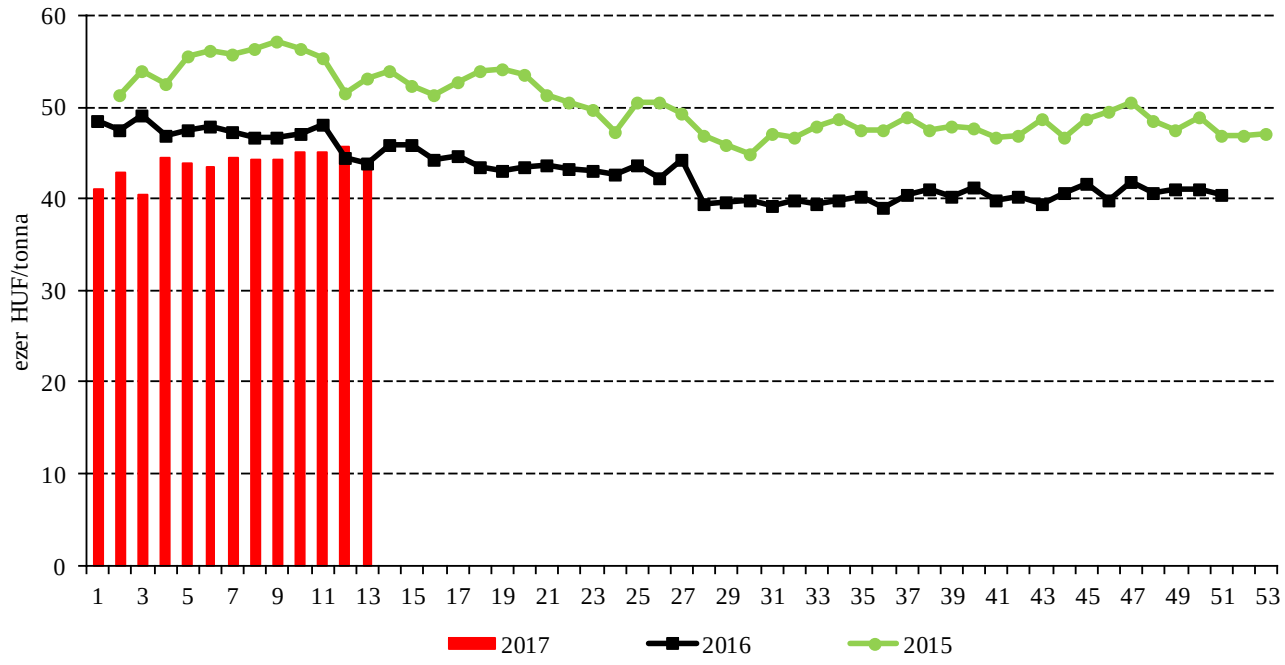
Pozíciók száma

	Termelő/kereskedő/ feldolgozó/stb.		Swap kereskedők			Pénzügyi befektetők			Egyéb		
	Vételi	Eladási	Vételi	Eladási	Spread[a)]	Vételi	Eladási	Spread[a)]	Vételi	Eladási	Spread[a)]
Búza	85 796	97 514	97 781	4 908	14 396	72 374	219 495	53 168	91 866	31 676	49 183
Kukorica	372 447	547 054	227 191	20 587	86 757	190 938	332 697	113 568	185 893	58 675	113 368
Szójabab	279 892	334 069	104 310	7 209	22 133	91 210	95 568	65 569	71 427	44 912	58 305
Szójadara	76 056	218 282	88 552	1 733	12 601	62 505	48 017	14 771	47 553	10 195	36 191

[a)] Spread – Különbözeti ügylet.
Forrás: Commodity Futures Trading Commission

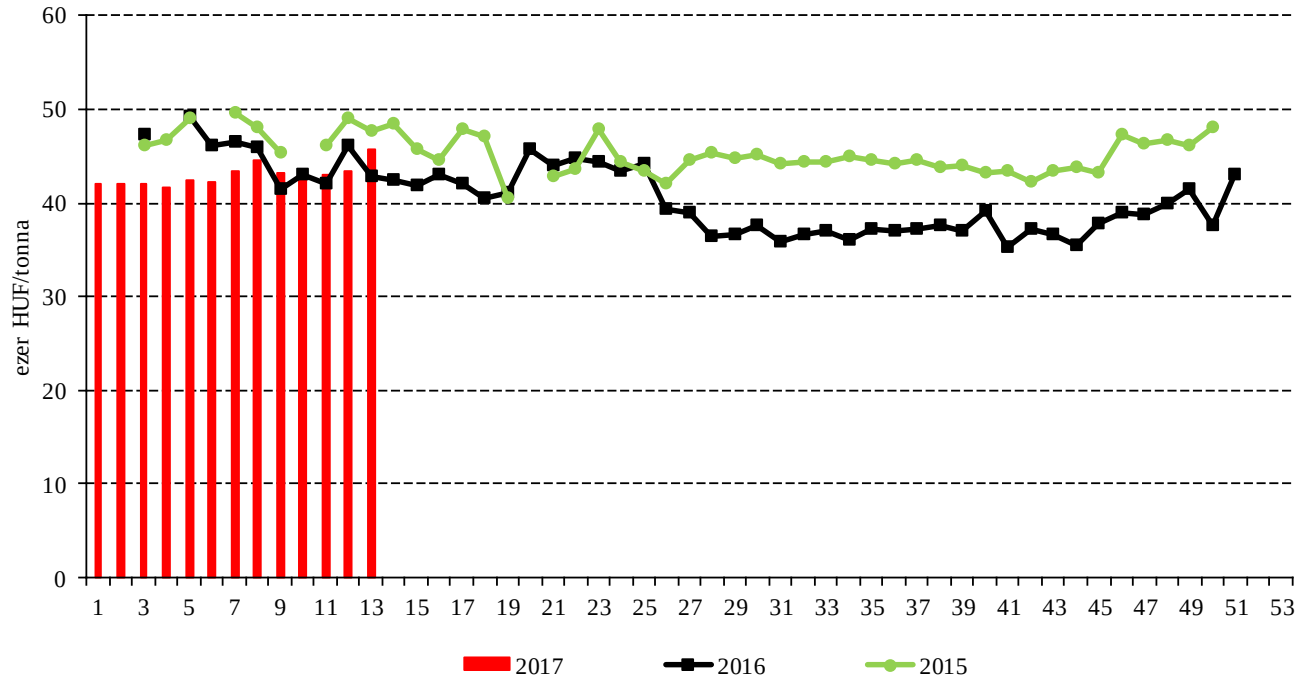
Termelői és kikötői árak

7. ábra: **Az étkezési búza heti termelői ára Magyarországon (2015–2017)**

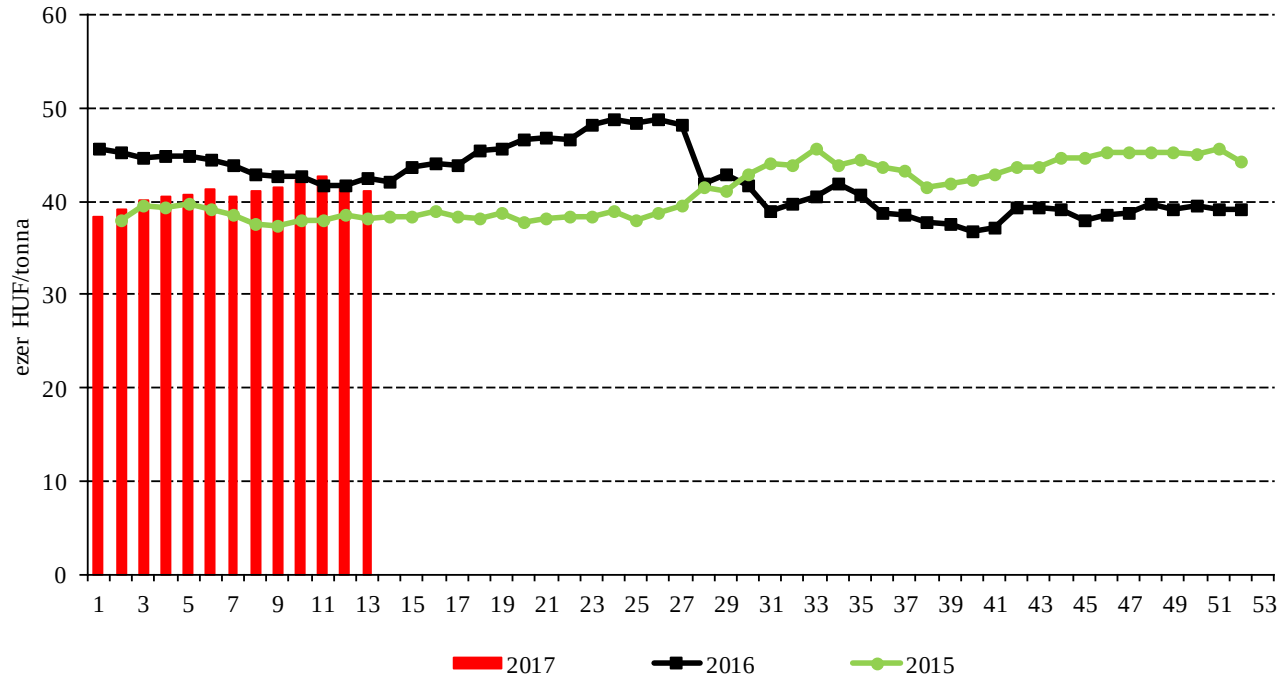
Forrás: AKI PÁIR

8. ábra: **A takarmánybúza heti termelői ára Magyarországon (2015–2017)**

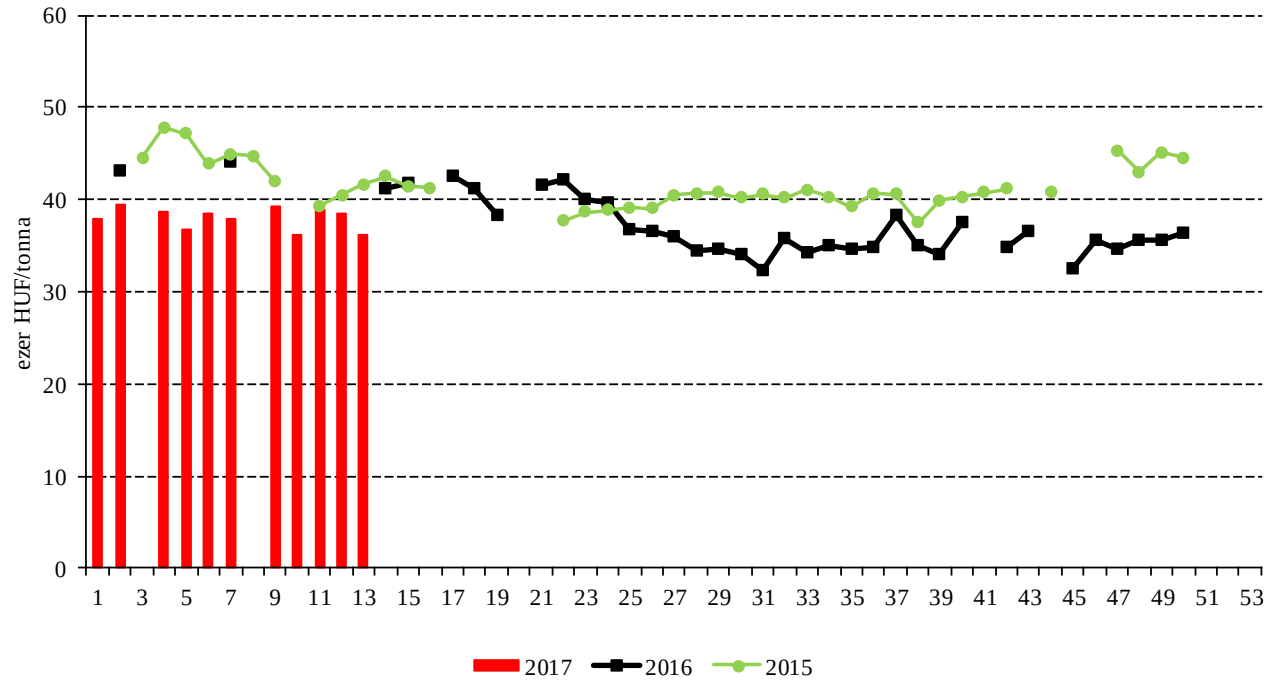
Forrás: AKI PÁIR

9. ábra: **A takarmánykukorica heti termelői ára Magyarországon (2015–2017)**

Forrás: AKI PÁIR

10. ábra: **A takarmányárpa heti termelői ára Magyarországon (2015–2017)**

Forrás: AKI PÁIR

7. táblázat: **A gabonafélék nemzetközi és európai kikötői ára**

		Mértékegység	2017. 03. 18.	2017. 03. 25.	2017. 04. 01.	2017. 04. 09.
BÚZA	USA, FOB HRW	USD/tonna	207	200	199	197
	Franciaország, FOB Rouen (superior)	USD/tonna	191	187	180	178
	Oroszország, 12,5% FOB	USD/tonna	191	186	188	185
	Ukrajna, 11,5% FOB	USD/tonna	182	182	182	180
	Románia, FOB Constanţa	USD/tonna	185	188	181	181
KUKORICA	USA, FOB NOLA	USD/tonna	166	157	159	157
	Fekete-tenger, FOB	USD/tonna	168	n. a.	n. a.	n. a.
	Románia, FOB Constanţa	USD/tonna	167	173	171	166
	Hollandia, CIF Rotterdam	EUR/tonna	176	176	175	178
ÁRPA	Franciaország, FOB Rouen	USD/tonna	164	159	156	156
	Fekete-tenger, FOB	USD/tonna	167	164	170	167
	Románia, FOB Constanţa	USD/tonna	163	168	n. a.	n. a.

Megjegyzés: FOB – Free on Board (költségmentesen a hajó fedélzetére), CIF – Cost, Insurance and Freight (költség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő); n. a. – nincs adat.
Forrás: Hammersmith, MADR, Európai Bizottság

8. táblázat: **A gabonafélék európai termelői ára**

EUR/tonna

		2017. 10. hét	2017. 11. hét	2017. 12. hét	2017. 13. hét
MALMI BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	164	164	159	159
	Németország, DEPSILO Hamburg	177	173	171	169
	Franciaország, DELPORT Rouen	177	173	168	n. a.
	Románia, DEPSILO Banat	152	150	149	150
TAKARMÁNY-BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	Németország, DEPSILO Hamburg	172	172	170	170
	Franciaország, DEPSILO Eure-et-Loire	158	152	149	n. a.
	Románia, DEPSILO Oltenia	n. a.	139	138	139
	Egyesült Királyság, FGATE	168	168	169	173
KUKORICA	Bulgária, DEPPROD Pleven	156	156	156	156
	Németország, DEPSILO Hamburg	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	Franciaország, DELPORT Bordeaux	172	169	169	n. a.
	Románia, DEPSILO Oltenia	152	152	n. a.	154
TAKARMÁNY-ÁRPA	Bulgária, DEPPROD Burgas	138	138	138	138
	Németország, DEPSILO Hamburg	152	154	152	153
	Franciaország, DELPORT Rouen	152	147	143	n. a.
	Románia, DEPSILO Muntenia	132	132	132	132
	Egyesült Királyság, FGATE	140	139	140	139

Megjegyzés: DEPPROD – a telephelyen vagy a termőhelyen tehergépkocsira vagy egyéb szállítóeszközre pakolva, DEPSILO – a tárolt termény silónál tehergépkocsira vagy egyéb szállítóeszközre pakolva, DELPORT – a kikötőbe szállítva, FGATE – termelői ár; n. a. – nincs adat.
Forrás: Európai Bizottság

Gabonapiaci információk

9. táblázat: **A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára Magyarországon**

	Kiszerelés	Mértékegység	2016. 13. hét	2017. 12. hét	2017. 13. hét	2017. 13. hét/ 2016. 13. hét (százalék)	2017. 13. hét/ 2017. 12. hét (százalék)
Finomliszt BL 55	ömlesztett	tonna	379	474	1 106	292	233
		HUF/kg	72	66	67	94	101
	zsákos	tonna	1 274	1 810	2 394	188	132
		HUF/kg	75	69	68	91	99
	zacskós	tonna	561	952	1 117	199	117
		HUF/kg	90	78	78	87	99
Rétesliszt BFF 55	ömlesztett	tonna	…	…	…	…	…
		HUF/kg	…	…	…	…	…
	zsákos	tonna	21	20	24	118	124
		HUF/kg	87	81	82	94	101
	zacskós	tonna	25	61	66	261	108
		HUF/kg	96	85	88	92	104
Fehér kenyér-liszt BL 80	ömlesztett	tonna	246	365	730	296	200
		HUF/kg	70	64	64	91	100
	zsákos	tonna	389	461	632	163	137
		HUF/kg	72	66	65	91	99
Tésztaipari liszt TL 50	ömlesztett	tonna	…	250	354	…	142
		HUF/kg	…	71	72	…	100
	zsákos	tonna	32	20	72	228	351
		HUF/kg	82	74	74	91	100
Étkezési búza-dara AD	zacskós	tonna	29	55	65	224	118
		HUF/kg	97	90	90	93	100

…= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.
Forrás: AKI PÁIR

10. táblázat: **Az ipari keveréktakarmányok feldolgozói értékesítési ára Magyarországon**

	Mértékegység	2016. február	2017. január	2017. február	2017. február/ 2016. február (százalék)	2017. február/ 2017. január (százalék)
Brojlertáp	tonna	8 706	8 770	7 254	83	83
	HUF/tonna	98 301	86 973	87 590	89	101
Hízósertéstáp	tonna	8 365	7 983	7 107	85	89
	HUF/tonna	77 789	67 653	68 563	88	101

Forrás: AKI PÁIR

11. táblázat: **A gabonafélék külkereskedelme Magyarországon**

ezer tonna

		2016. január	2017. január	Változás (százalék)
Export	10019900 Búza, nem vető	139,74	197,49	141,3
	10039000 Árpa, nem vető	25,03	37,44	149,6
	10059000 Kukorica, nem vető	204,27	224,59	109,9
Import	10019900 Búza, nem vető	15,46	11,46	74,1
	10039000 Árpa, nem vető	1,70	1,15	67,6
	10059000 Kukorica, nem vető	0,92	0,86	93,4

Forrás: KSH

12. táblázat: **Az Európai Unió aktuális export-import engedélyei**

ezer tonna

		2015. július 1.– 2016. április 5.	2016. július 1.– 2017. április 4.	Változás (százalék)
Export	Búza (durum és liszt nélkül)	22 286	18 316	82,2
	Árpa	8 664	4 007	46,2
	Kukorica	1 402	1 765	126,0
Import	Búza (durum és liszt nélkül)	3 316	2 679	80,8
	Árpa	273	346	126,8
	Kukorica	10 958	8 344	76,2

Forrás: Európai Bizottság

13. táblázat: **A világ búza- és kukoricamérlege**

millió tonna

	USDA		IGC		Tallage	
	2015/2016[a)]	2016/2017[b)]	2015/2016[a)]	2016/2017[b)]	2015/2016[a)]	2016/2017[b)]
BÚZA						
Termelés	735	751	736	754	712	730
Felhasználás	711	740	719	737	703	721
Export	172	180	163	169	167	173
Import	172	180	163	169	167	173
Zárókészlet	242	252	223	239	216	225
KUKORICA						
Termelés	963	1 054	974	1 053	937	1 013
Felhasználás	961	1 043	971	1 038	934	977
Export	145	145	136	137	145	139
Import	145	145	136	137	145	139
Zárókészlet	212	223	209	225	252	286

[a)] Előzetes adat. [b)] Előrejelzés.
Forrás: USDA, IGC, Tallage

Olajnövény-piaci jelentés

Szójabab

A déli féltekén még javában zajlik a 2016/2017. gazdasági évi termést adó szójabab betakarítása, és igen ígéretesek a kilátások. Brazíliában 108,5 millió tonna (+14 százalék), Argentínában 56 millió tonna (+1 százalék) lehet a teljes kibocsátás. Így a korábban reméltnél is jobb lehet a folyó évi szezon globális szójatermése: az *Oil World* márciusi prognózisa szerint akár a 345 millió tonnát is elérheti, amely 10 százalékkal múlná felül az egy évvel korábbit. A dél-amerikai újtermés piacra lépésével lanyhult az importőrök érdeklődése az USA-ban megtermelt szójabab iránt. Brazília soha nem tapasztalt volument, akár 61,4 millió tonna szójababot exportálhat 2017-ben. Mindezek hatással voltak a termény jegyzésére a chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*): a szójabab legközelebbi lejáratra szóló jegyzése február óta folyamatosan gyengül, április első hetében 345 dollár (*USD*)/tonna körül alakult.

Ezzel egy időben az északi féltekén már elkezdődött az idei vetési kampány. Az USA-ban az agrárminisztérium (*USDA*) előrejelzése szerint 36,2 millió hektáron, a 2016. évinél 7 százalékkal nagyobb területen kerülhet vetőmag a földbe az idén. Az Európai Unióban 12 százalékkal 931 ezer hektárra nőhet a növény ez évi termőterülete. Bulgária és Szlovákia kivételével valamennyi tagállamban növekedést várnak a *Tallage* francia piacelemző vállalat szakértői. Magyarországon a Földművelésügyi Minisztérium (FM) április eleji adatai szerint 66 ezer hektáron vethetnek a gazdák szójababot, a 2016. évinél 5 százalékkal nagyobb területen.

Repcemag

Az Európai Unió a szűkös repcemagkészlet miatt az egy évvel korábbinál 17 százalékkal több, azaz 4,1 millió tonna repcemag/*canola* importra szorul a 2016/2017. gazdasági évben az *Oil World* elemzői szerint. Az európai újtermés betakarításáig fennálló szükségletet jórészt az Ausztráliából származó *canolával* fedeznék. A keresleti nyomás az új, 2017/2018. gazdasági évben kissé enyhülhet ugyan, de az EU továbbra is 3-4 millió tonna repcemagot szállíthat be a harmadik országokból. A *Tallage* szakértői ugyanis 6,5 millió hektárról 21,7 millió tonna repcemag (+7 százalék) betakarításával számolnak a 2017/2018. gazdasági évben az EU-ban, szemben a 24-25 millió tonna felhasználással.

A repcemag legközelebbi lejáratra szóló jegyzése 400 euró/tonnáig ereszkedett és ott stabilizálódott a párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*) 2017. március végén – április elején. A csökkenés mögött az EU-ba érkező import mellett a kanadai *canola* és a szójabab jegyzésének mérséklődése, valamint a malajziai és az indonéziai pálmaolaj árának várható gyengülése húzódik. Magyarországon a Budapesti Értéktőzsde (BÉT) árupiaci szekciójában 105 ezer forint/tonnáig ereszkedett az olajmag 2017. augusztusi jegyzése. A magyarországi fizikai piacon a repcemag áfa és szállítási költség nélküli termelői ára 117 ezer forint/tonna körül mozgott március utolsó hetében, 2 százalékkal meghaladva az egy évvel korábbit.

Napraforgómag

Az *Oil World* elemzői szerint Argentínában 3,3 millió tonna napraforgómagot takaríthatnak be az idén tavasszal, ez 17 százalékkal haladná meg az egy évvel korábbi termelést. A termény 2016/2017. gazdasági évi globális kibocsátása így 47,5 millió tonna lehet (+12 százalék). Nemcsak a kínálat, a készletek is bőségesek, különösen a fekete-tengeri országokban, ahol a szezon második felében 10 millió tonna napraforgómag feldolgozására kerülhet sor. A két szovjet utódállam összesen 7,3 millió tonna napraforgóolajat exportálhat a folyó évi szezonban, a globális kereskedelem háromnegyedét birtokolva ezzel.

Magyarországon, a BÉT árupiaci szekciójában 102 ezer forint/tonnáig ereszkedett a napraforgómag májusi jegyzése április első hetében. A fizikai piacon az AKI PÁIR adatai szerint az egy évvel korábbinál 11,5 százalékkal olcsóbban, átlagosan 106 ezer forint/tonnáért cserélt gazdát az olajmag március harmadik hetében.

14. táblázat: **Az olajmagok termelői ára Magyarországon**

HUF/tonna

	2017. 13. hét	2017. 13. hét/2017. 12. hét (százalék)	2017. 13. hét/2016. 13. hét (százalék)
Napraforgómag	105 955	99	88
Repcemag	117 364	91	102

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.
Forrás: AKI PÁIR

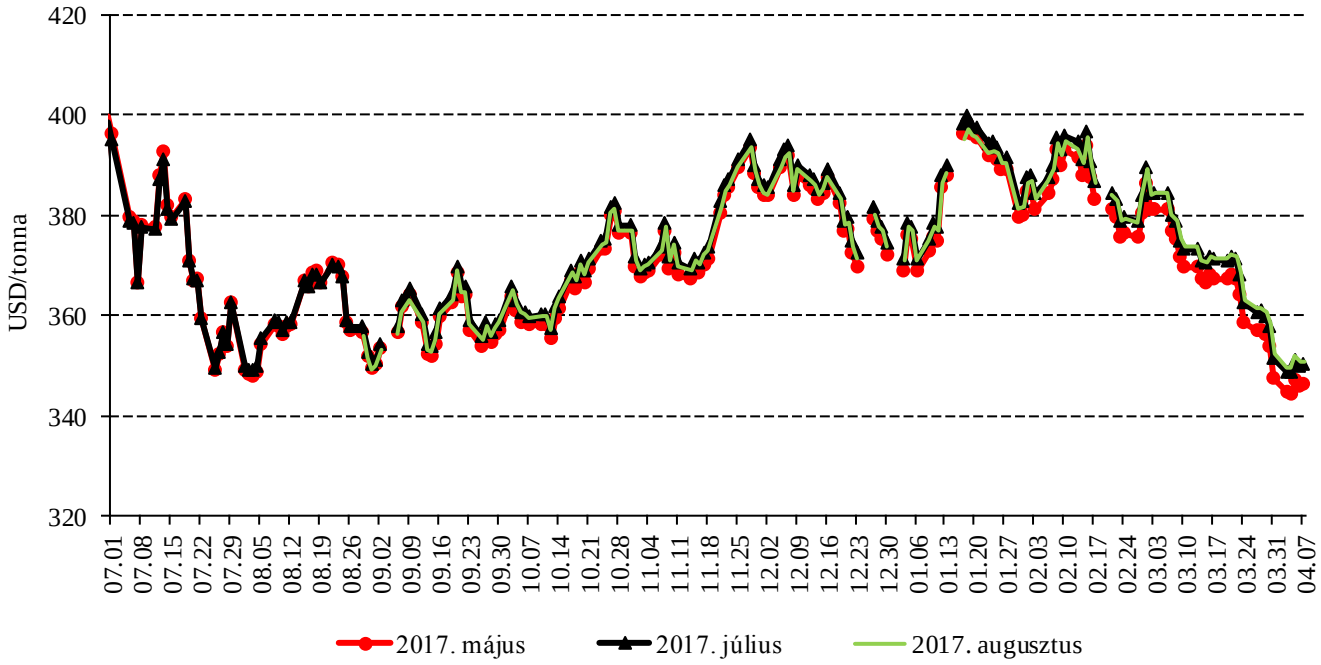
15. táblázat: **Az olajmagok legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

		Szállítási határidő	Mértékegység	2017. 04. 05.	2017. 04. 06.	2017. 04. 07.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Napraforgómag	2017. május	HUF/tonna	103 000	103 000	102 000
	Repcemag	2017. augusztus	HUF/tonna	105 000	105 000	105 000
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Repcemag	2017. május	EUR/tonna	403	402	399
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Szójabab	2017. május	USD/tonna	347	346	346

Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

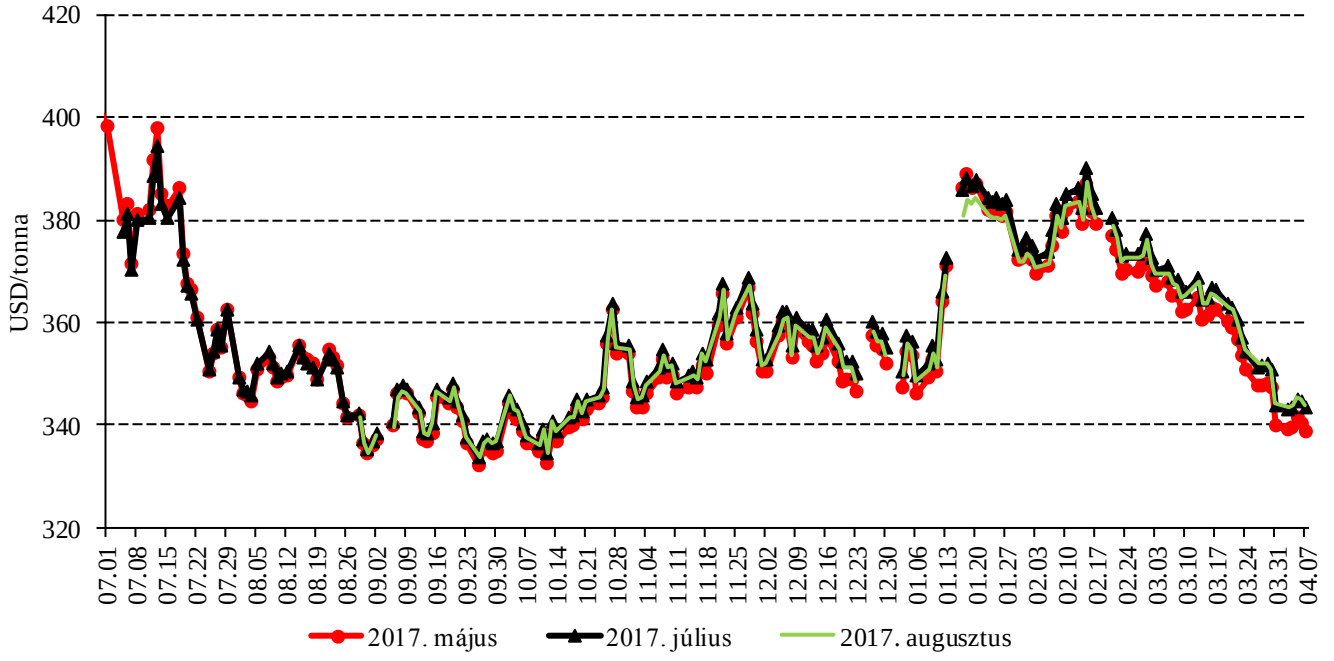
Az olajmagok és származékaik jegyzése

11. ábra: **A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016–2017)**

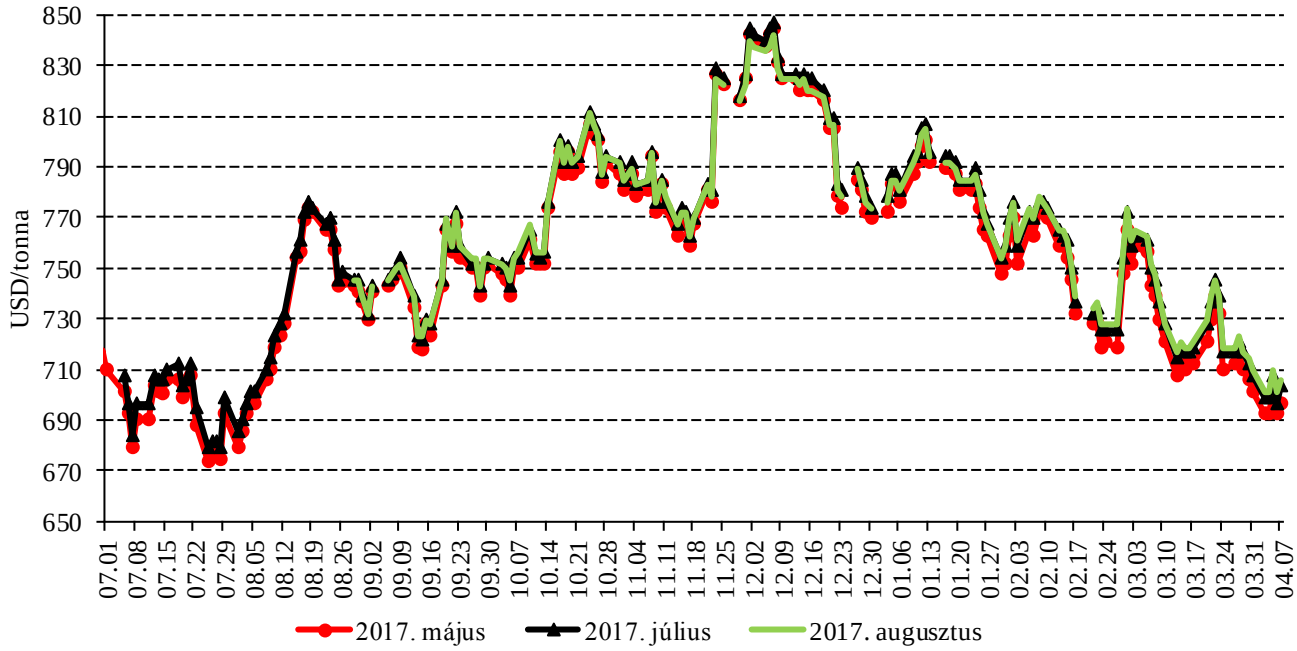
Forrás: CME Group

12. ábra: **A szójadara különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016–2017)**

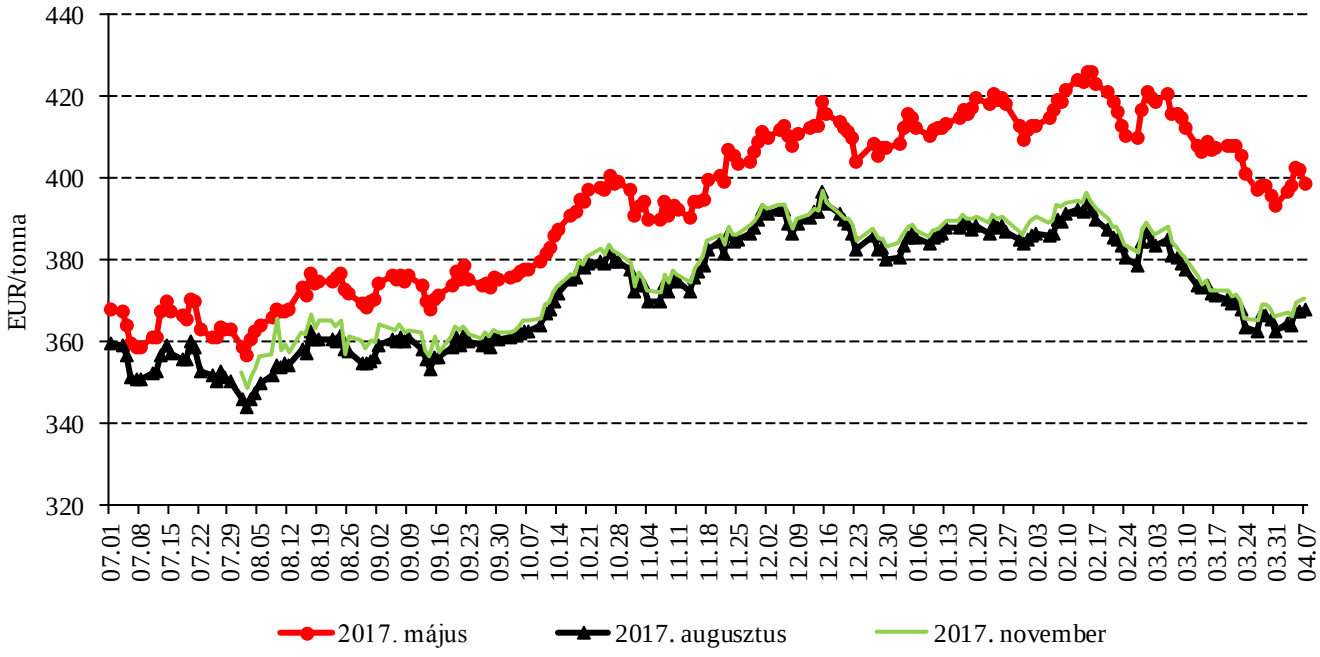
Forrás: CME Group

13. ábra: **A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016–2017)**

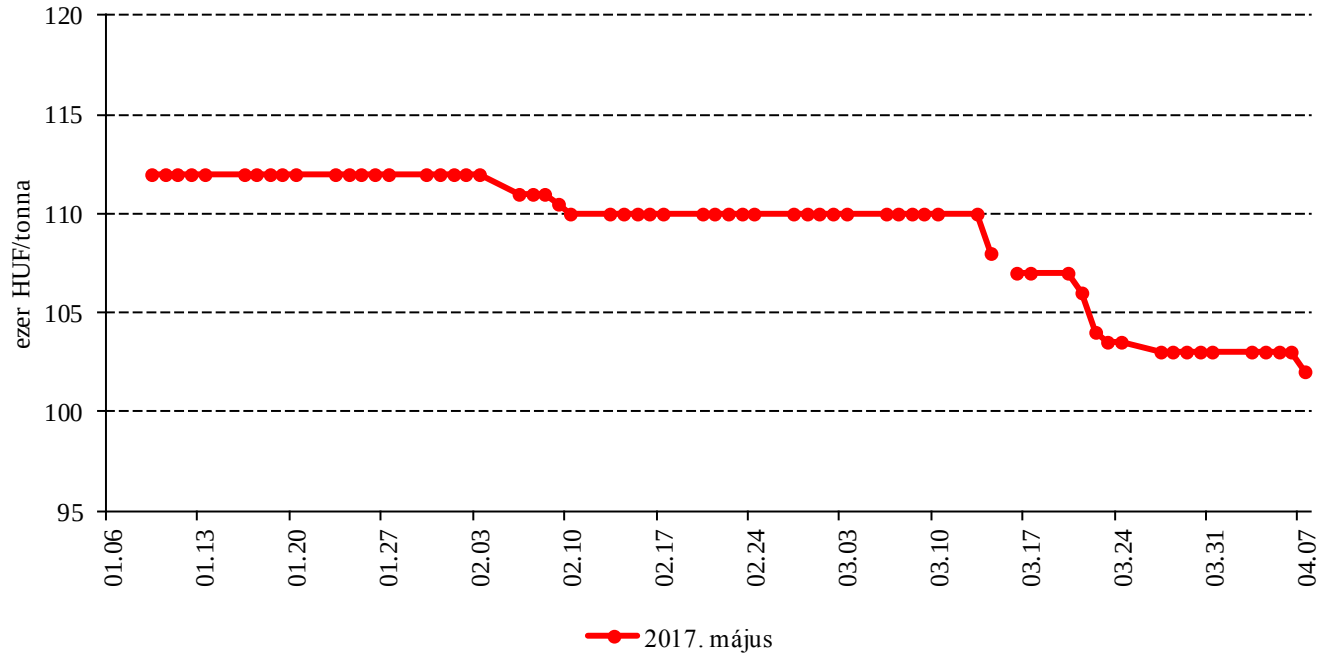
Forrás: CME Group

14. ábra: **A repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2016–2017)**

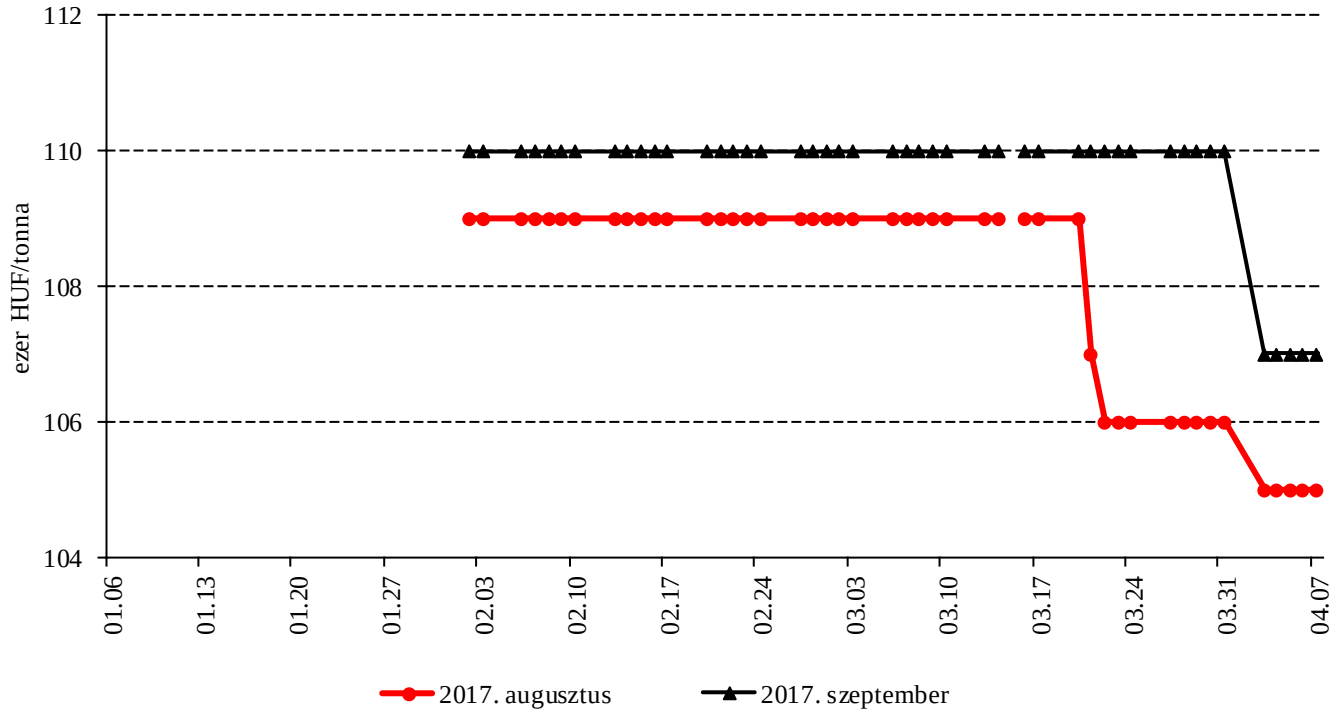
Forrás: Euronext

15. ábra: **A napraforgómag májusi határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2017)**

Forrás: BÉT

16. ábra: **A repcemag jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2017)**

Megjegyzés: A repcemagot 2016. november 1. és 2017. február 1. között nem jegyzték a BÉT-en.
Forrás: BÉT

16. táblázat: **Az olajmagok és származékaik jegyzése a párizsi és a chicagói árutőzsdén (2017. április 7.)**

Euronext/MATIF, Párizs			
	Szállítási határidő	**EUR/tonna**	**HUF/tonna**
REPCEMAG	2017. május	399	123 736
	2017. augusztus	368	114 117
	2017. november	371	115 047
	2018. február	374	115 978
	2018. május	375	116 366
	2018. augusztus	359	111 479
CME/CBOT, Chicago			
	Szállítási határidő	**USD/tonna**	**HUF/tonna**
SZÓJABAB	2017. május	346	101 022
	2017. július	350	102 221
	2017. augusztus	351	102 373
	2017. szeptember	350	102 049
	2017. november	349	101 812
	2018. január	351	102 478
SZÓJADARA	2017. május	339	98 868
	2017. július	343	100 155
	2017. augusztus	344	100 379
	2017. szeptember	344	100 379
	2017. október	342	99 802
	2017. december	343	99 994

Forrás: Euronext, CME Group

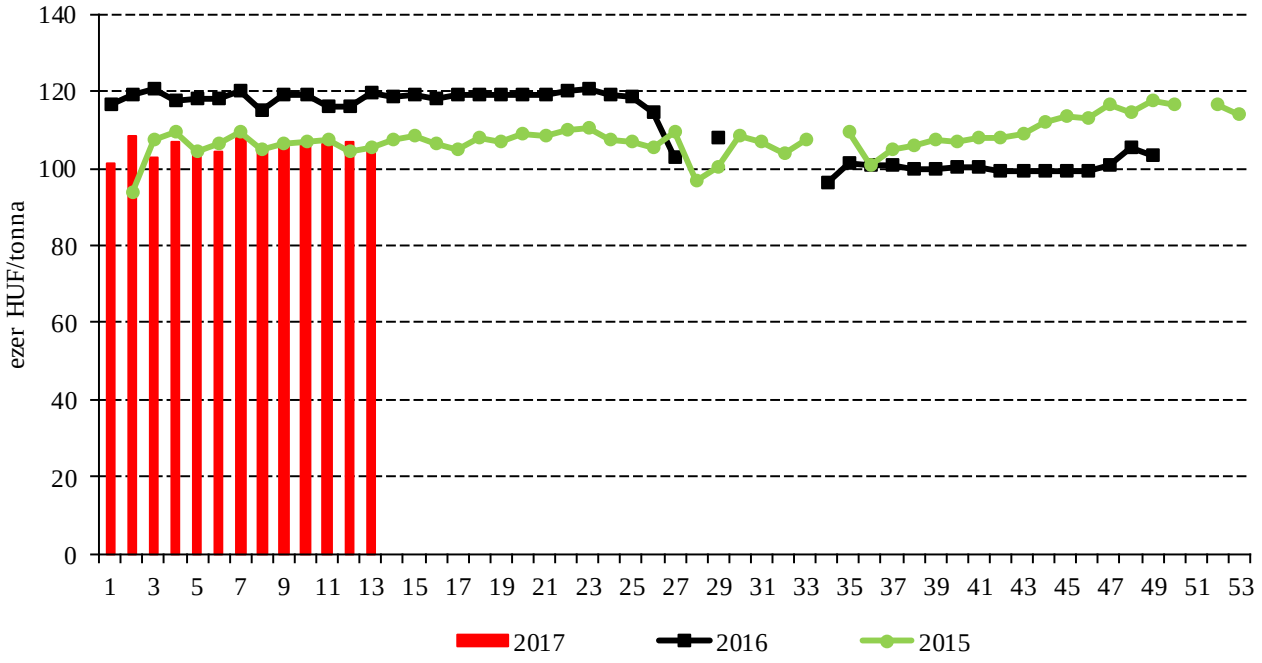
17. táblázat: **A növényolajok és származékaik jegyzése Olaszországban és Ausztriában (2017. április 4.)**

Termék	**Ország**	**EUR/tonna**	**HUF/tonna**
Napraforgóolaj (nyers)	Olaszország	730	225 614
Napraforgóolaj (finomított)		833	257 292
Szójaolaj (nyers)		753	232 568
Szójaolaj (finomított)		813	251 111
Napraforgódara	Ausztria	205	63 357
Repcedara		240	75 720

Forrás: Associazione Granaria di Milano, BLPW

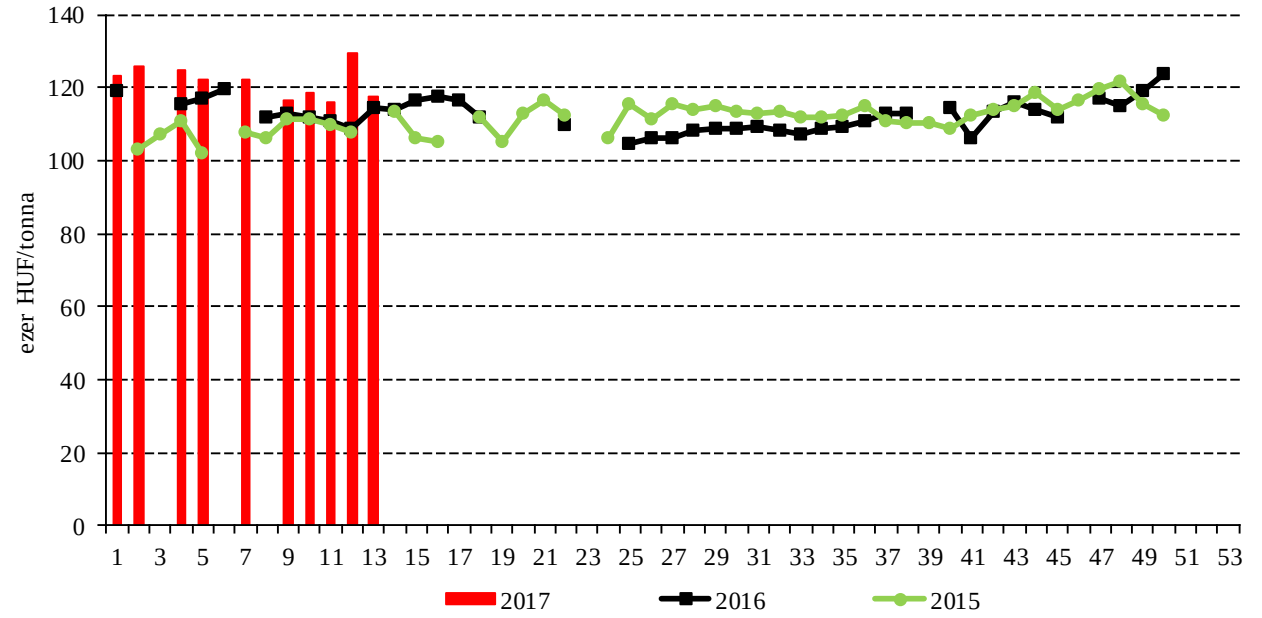
Termelői és kikötői árak

17. ábra: **A napraforgómag heti termelői ára Magyarországon (2015–2017)**

Forrás: AKI PÁIR

18. ábra: **A repcemag heti termelői ára Magyarországon (2015–2017)**

Forrás: AKI PÁIR

18. táblázat: **Az olajmagok és származékaik nemzetközi és európai kikötői ára**

USD/tonna

			2017. 03. 18.	2017. 03. 25.	2017. 04. 01.	2017. 04. 09.
SZÓJA	BAB	USA FOB NOLA	385	375	362	357
		Brazília FOB	382	374	362	355
		EU CIF, USA-ból	404	402	n. a.	n. a.
		EU CIF Brazíliából	412	407	n. a.	n. a.
		Fekete-tenger FOB	395	390	390	385
	DARA	EU CIF Rotterdam	371	362	n. a.	n. a.
	OLAJ	EU FOB	810	809	788	785
REPCE	MAG	Franciaország FOB Moselle	n. a.	409	n. a.	n. a.
		EU, 00 CIF Hamburg	446	442	n. a.	n. a.
	DARA	EU FOB Hamburg	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	OLAJ	EU FOB Rotterdam	847	846	n. a.	n. a.
NAPRAFORGÓ	MAG	EU CIF Amszterdam	410	408	n. a.	n. a.
	DARA	Ukrajna DAF	175	170	n. a.	n. a.
		Ukrajna FOB	175	175	170	165
	OLAJ	EU FOB Rotterdam	778	790	n. a.	n. a.
		Fekete-tenger FOB	730	730	n. a.	n. a.
NYERS PÁLMAOLAJ		EU CIF	750	733	n. a.	n. a.

Megjegyzés: FOB – Free on Board (költségmentesen a hajó fedélzetére – megjelölt elhajózási kikötő), DAF – Delivered at Frontier (határra szállítva);
n. a. – nincs adat.
Forrás: APK-Inform, Hammersmith, Oil World, Tallage

Olajmagpiaci információk

19. táblázat: **A növényolajok és származékaik feldolgozói értékesítési ára Magyarországon**

Megnevezés	Mértékegység	2016. 13. hét	2017. 12. hét	2017. 13. hét	2017. 13. hét/ 2016. 13. hét (százalék)	2017. 13. hét/ 2017. 12. hét (százalék)
Nyers napraforgóolaj	tonna	…	1 528	76	…	5
	HUF/tonna	…	220 396	227 838	…	103
Napraforgódara	tonna	3 886	7 972	6 243	161	78
	HUF/tonna	61 812	51 773	53 608	87	104
Nyers repceolaj	tonna	…	…	–	–	–
	HUF/tonna	…	…	–	–	–
Repcedara	tonna	1 250	2 639	1 198	96	45
	HUF/tonna	65 865	64 300	63 607	97	99

…= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.
Forrás: AKI PÁIR

20. táblázat: **Az olajmagok és származékaik külkereskedelme Magyarországon**

ezer tonna

		2016. január	2017. január	Változás (százalék)
Export	1205 Repcemag	20,13	21,84	108,5
	1206 Napraforgómag	34,94	13,71	39,2
	2304 Szójadara	6,95	9,75	140,3
Import	1205 Repcemag	2,56	3,18	124,4
	1206 Napraforgómag	7,02	2,92	41,6
	2304 Szójadara	41,97	32,76	78,0

Forrás: KSH

21. táblázat: **A világ olajmagmérlege**

millió tonna

	USDA		Oil World		Tallage	
	2015/2016[a)]	**2016/2017[b)]**	**2015/2016[a)]**	**2016/2017[b)]**	**2015/2016[a)]**	**2016/2017[b)]**
			SZÓJABAB			
Termelés	313	346	312	343	315	344
Felhasználás	275	292	315	328	314	333
Export	132	143	134	140	135	141
Import	133	140	134	140	135	141
Zárókészlet	77	87	80	95	82	93
			REPCEMAG			
Termelés	70	69	64	63	68	67
Felhasználás	71	70	64	63	68	68
Export	15	16	14	16	14	15
Import	15	15	15	16	14	15
Zárókészlet	7	5	6	6	6	5
			NAPRAFORGÓMAG			
Termelés	40	45	42	48	41	46
Felhasználás	41	45	42	47	41	45
Export	2	2	2	3	2	2
Import	2	2	2	3	2	2
Zárókészlet	2	2	3	3	3	4

[a)] Előzetes adat.
[b)] Előrejelzés.
Forrás: USDA, Oil World, Tallage

Cukorpiaci jelentés

Az Ausztrál Agrárgazdasági és Erőforrás-gazdálkodási Tudományok Hivatala (*ABARES*) adatai szerint a világ cukortermelése 177 millió tonna körül várható a 2016/2017. gazdasági évben, ami meghaladná a 2015/2016. évi szezonban előállított 173 millió tonnát. Ez tükrözi a cukornáddal és a cukorrépával beültetett területek növekedését Ausztráliában, Brazíliában, Kínában, az EU-ban és az USA-ban. Ugyanakkor kevesebb cukortermést várnak Indiában és Thaiföldön a cukornád hozamának gyengülése miatt.

A globális cukortermelés a 2017/2018. gazdasági évben további 4 százalékkal 181,3 millió tonnára emelkedhet, mivel a magas cukorárak ösztönzik a cukorrépával és a cukornáddal beültetett területek növekedését.

A világ cukortermelése középtávon 1,6 százalékkal 198 millió tonnára emelkedhet a 2021/2022. gazdasági évre, szemben a 2016/2017. évi szezonban várható 177 millió tonnával. Várhatóan nő a cukorrépával és a cukornáddal hasznosított területek nagysága, ami a cukortermelés bővüléséhez vezethet Brazíliában, Kínában, Indiában, az EU-ban, Thaiföldön és a kisebb termelő országokban is. Középtávon a cukorhozamok kisebb mértékű javulására is számítani lehet.

Az *ABARES* előrevetítése szerint Brazília cukortermelése 2021/2022-re elérheti a 48 millió tonnát, ami 40 millió tonnával lenne több a 2016/2017. gazdasági évre jelzett mennyiségnél. A várakozások szerint ugyanis bővül a cukornádtermelés, és a bioetanollal szemben nő a cukor-előállítás. A várt termelésnövekedés feltételezi, hogy a brazil kormány folytatja a *Prorenova* programot, amely az elöregedett cukornádültetvények megújítására és új telepítésekre ösztönözi a termelőket. A cukornád cukor- és etanolcélú felhasználását a brazil kormány bioüzemanyag-politikája és a cukor/etanol árarány befolyásolja. A 2021/2022. gazdasági évben a nyerscukor világpiaci ára 10 dollárcenttel lehet magasabb a 2016/2017. évi szezonra jelzett átlagárnál, míg a bioetanol ára 5 dollárcenttel emelkedhet ugyanekkor. Ez a cukor/etanol árarány további növekedéséhez vezethet.

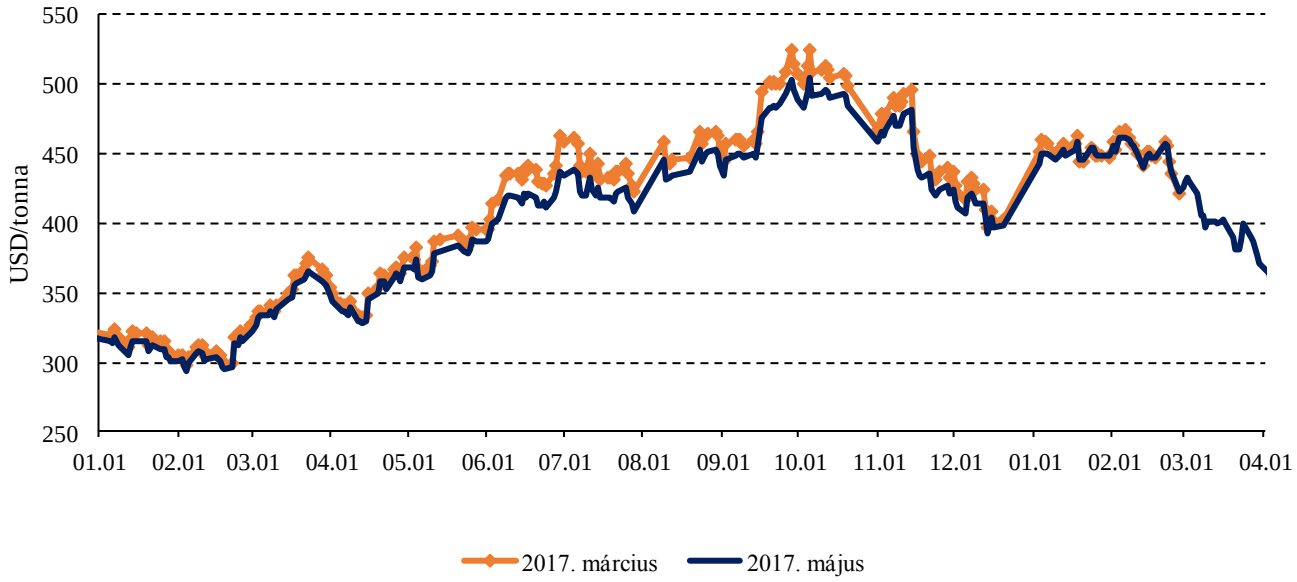
Az *ABARES* középtávú projekciója szerint India cukortermelése 35 millió tonnára emelkedhet 2021/2022-ben, összehasonlítva a 2016/2017. gazdasági évben várható 28 millió tonnával. Ezt a cukornádültetvények növekedése, a termelékenység javulása és a cukortermelésre felhasznált nád arányának a növekedése okozhatja. Indiában a cukortermelés szezonról szezonra változik a monszun függvényében. A kormány várhatóan folytatja a cukortermelés támogatását.

Thaiföld cukortermelése 16 millió tonnára nőhet 2021/2022-re, szemben a 2016/2017. évi szezonban várható 10 millió tonnával. Ennek oka, hogy várhatóan nő a cukornáddal hasznosított területek nagysága és emelkednek a hozamok is. A thai kormány tovább támogatja a termelőket. Az előző tíz év támogatási politikájának köszönhetően a kétszeresére nőtt a cukornád termelése, és 11 millió tonna fölé emelkedett a cukor előállítása.

Kína cukortermelése 14 millió tonnára nőhet 2021/2022-ben, összehasonlítva a 2016/2017-re várható 10,5 millió tonnával. A cukornád- és a cukorrépaterületek, valamint a hozamok is növekedhetnek. A kínai kormány a technológiába és az infrastruktúrába további befektetéseket tervez, hogy növelje a termelékenységet.

Az *ABARES* projekciója szerint az Európai Unió cukortermelése 22 millió tonnára emelkedhet 2021/2022-ben, ami 5 millió tonnával haladná meg a 2016/2017. gazdasági évre előre jelzett 17 millió tonnát.

19. ábra: **A nyerscukor különböző határidőre szóló jegyzése a New York-i árutőzsdén I. (2016–2017)**

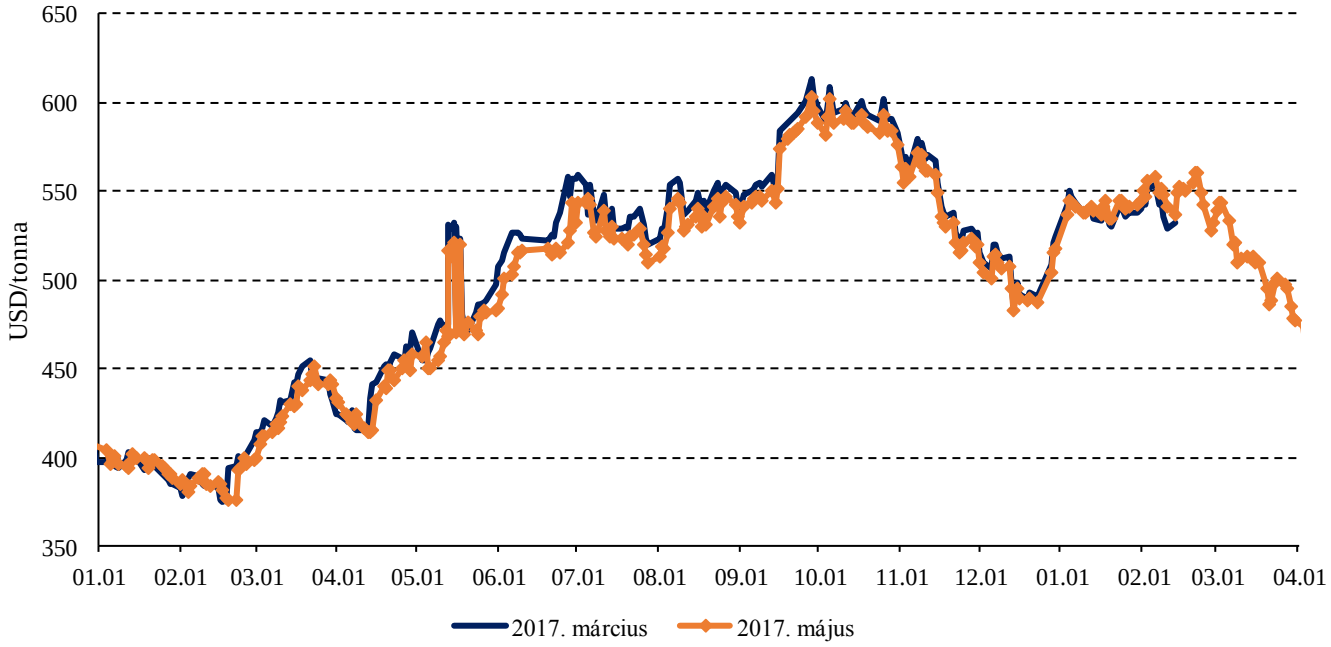
Forrás: ICE

20. ábra: **A nyerscukor különböző határidőre szóló jegyzése a New York-i árutőzsdén II. (2016–2017)**

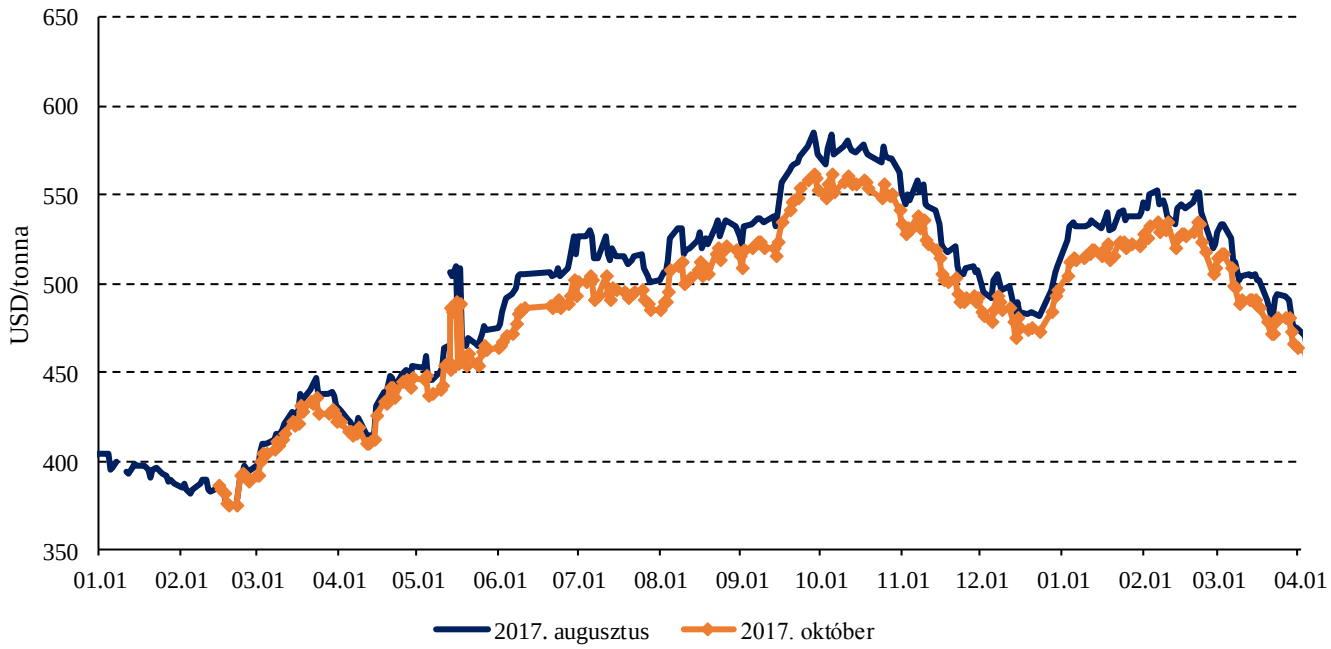
Forrás: ICE

21. ábra: **A fehércukor különböző határidőre szóló jegyzése a londoni árutőzsdén I. (2016–2017)**

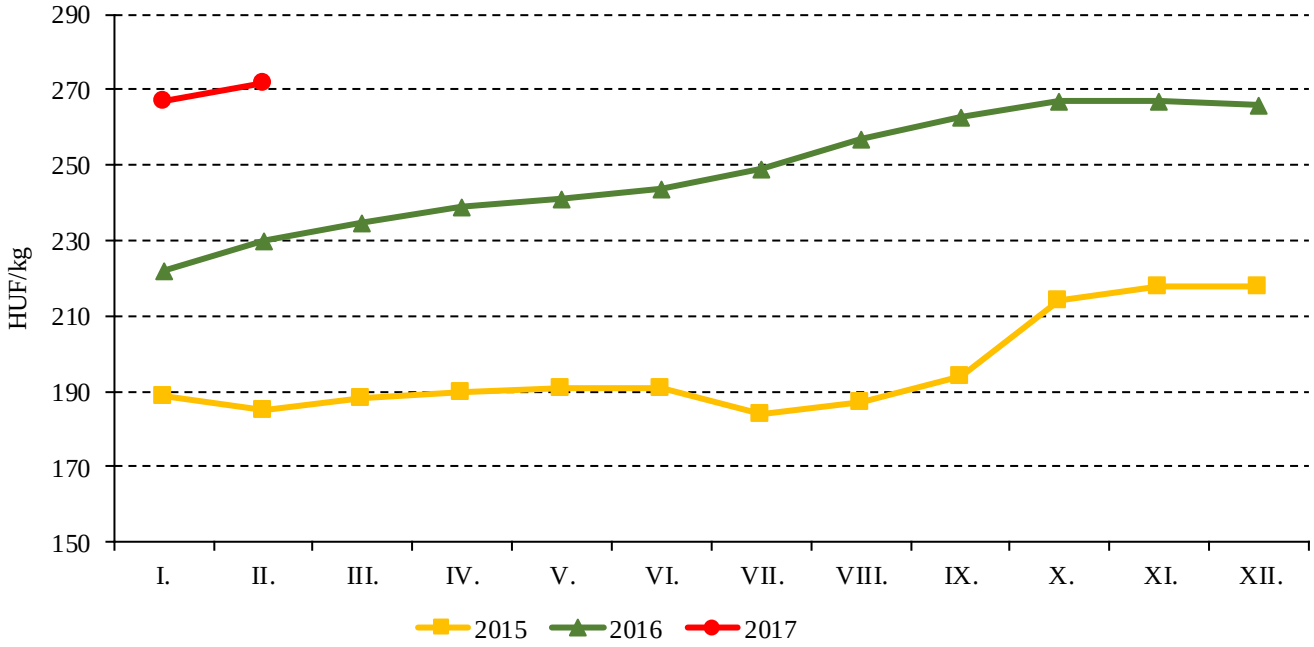
Forrás: LIFFE

22. ábra: **A fehércukor különböző határidőre szóló jegyzése a londoni árutőzsdén II. (2016–2017)**

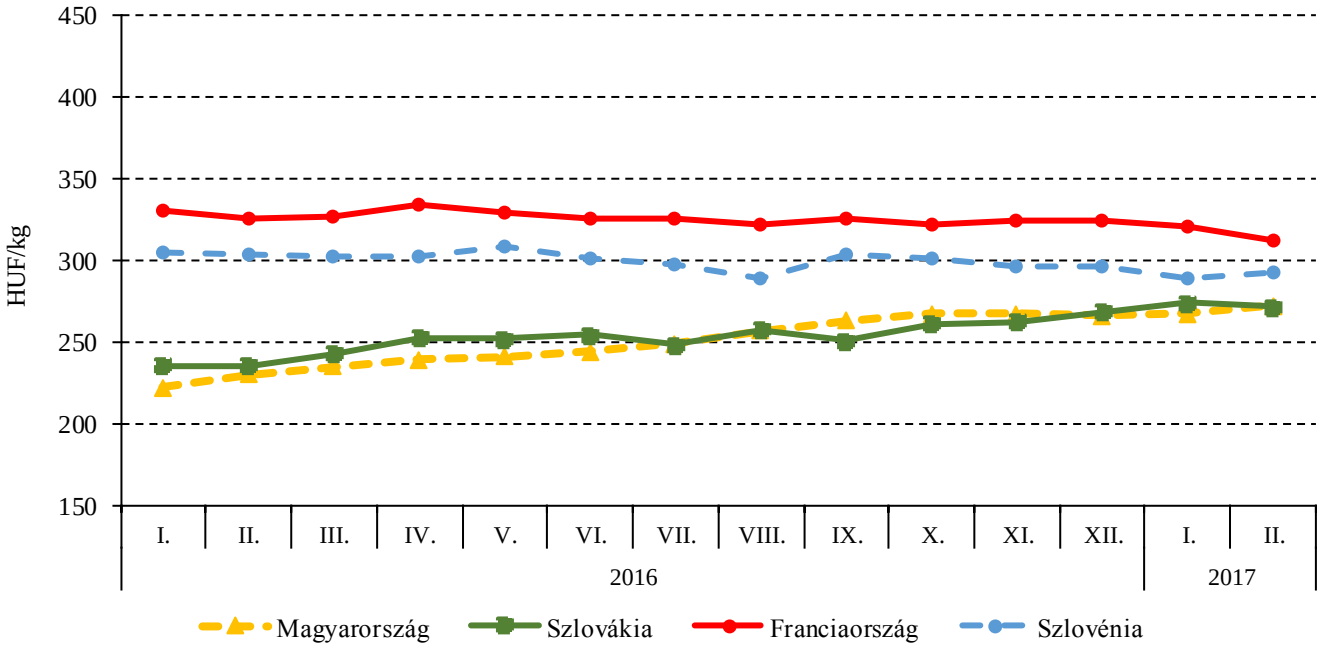
Forrás: LIFFE

23. ábra: **A kristálycukor havi fogyasztói ára Magyarországon (2015–2017)**

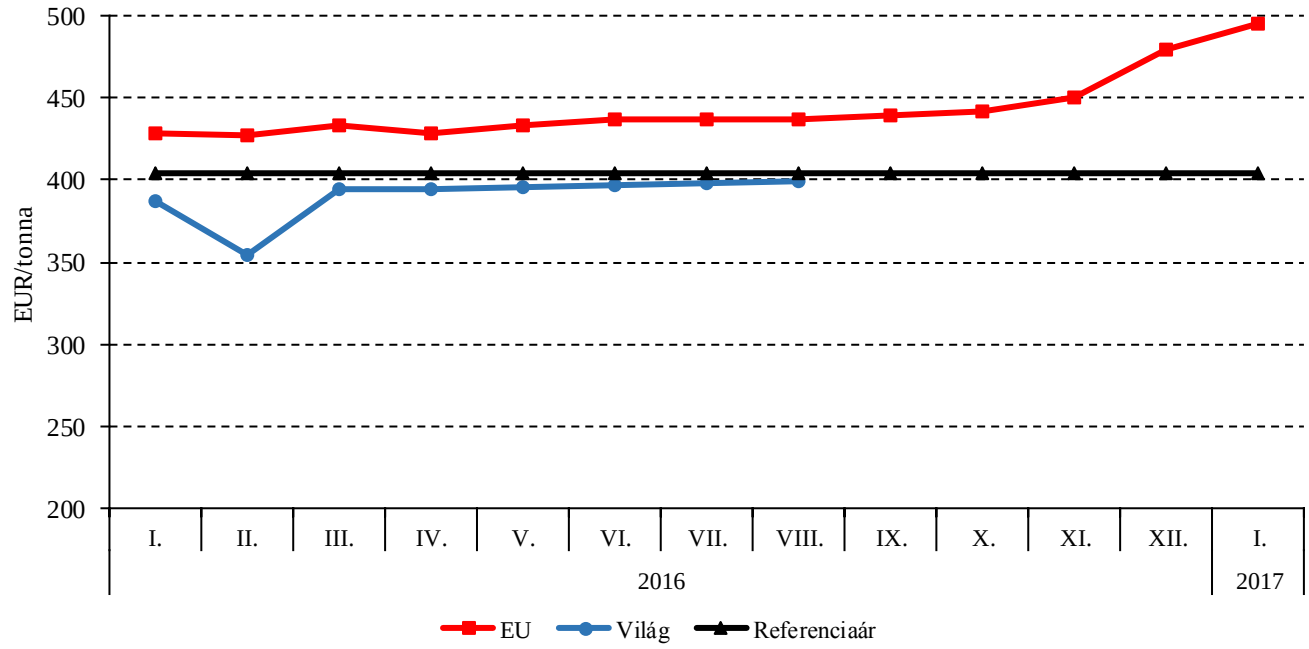
Forrás: KSH

24. ábra: **A kristálycukor havi fogyasztói ára az Európai Unió néhány tagországában (2016–2017)**

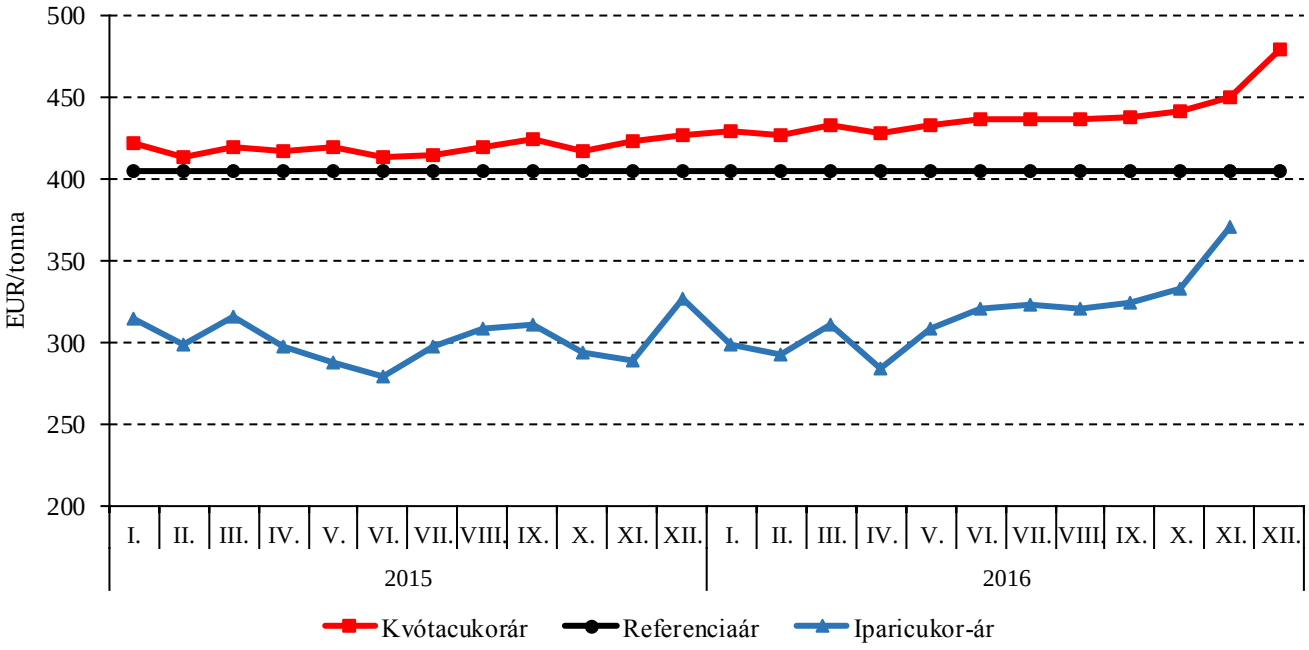
Forrás: Magyarország, Szlovákia, Szlovénia és Franciaország statisztikai hivatalai

25. ábra: **A cukor világpiaci, uniós és referenciaára (2016–2017)**

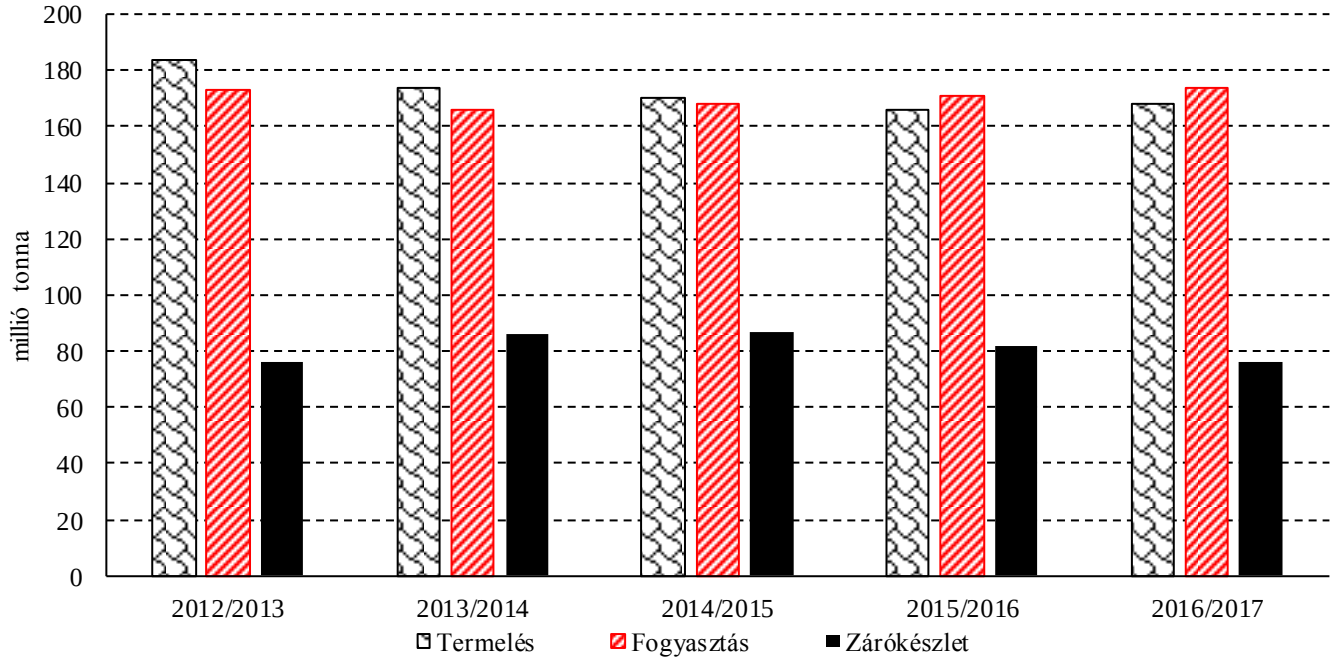
Forrás: Európai Bizottság

26. ábra: **Az ipari és a kvótacukor ára (2015–2016)**

Forrás: Európai Bizottság

27. ábra: **A globális cukortermelés, -fogyasztás és a zárókészlet várható alakulása**

Forrás: Európai Bizottság/ISO

22. táblázat: **A cukorrépa termésátlaga az Európai Unióban**

tonna/hektár

	2016	**2017[a)]**	**Az elmúlt öt év átlaga**
EU	72,3	74,2	71,5
Ausztria	84	72	72,3
Belgium	–	82,5	78,4
Csehország	63,4	67,2	63,3
Németország	72,2	74,4	71,4
Dánia	–	82,5	63
Finnország	36,8	36,3	36,3
Franciaország	83,7	88,9	87,3
Horvátország	–	82,5	52,1
Magyarország	61,8	62,9	56,1
Olaszország	–	82,5	55,6
Litvánia	50	51,9	52
Hollandia	83,3	85,9	81,7
Lengyelország	51,7	56,2	53
Románia	41,1	43,5	37,7
Svédország	–	64,2	63,6
Spanyolország	94,4	95,2	92,3

[a)] Előrevetítés.
Forrás: Európai Unió

23. táblázat: **Az Európai Unió cukormérlege (2013–2024)**

millió tonna

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Cukorrépa-termelés	108,3	116,8	112,3	114,0	113,5	113,9	114,6	115,1	114,9	114,8	114,8	114,7
EU15	88,8	95,9	92,8	94,3	93,8	94,1	94,8	95,4	95,4	95,4	95,5	95,5
EU13	19,4	20,9	19,5	19,7	19,7	19,8	19,8	19,7	19,5	19,4	19,3	19,2
Cukortermelés[a)]	15,3	17,6	15,8	16,1	16,5	16,6	16,7	16,8	16,8	16,9	16,9	16,9
Cukorkvóta	13,5	13,5	13,5	13,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
EU15	12,5	14,6	13,0	13,3	13,6	13,7	13,8	13,9	14,0	14,1	14,1	14,2
EU13	2,8	3,0	2,8	2,8	2,9	2,9	2,9	2,9	2,8	2,8	2,8	2,8
Felhasználás	18,0	17,7	18,3	17,7	18,5	17,2	17,2	17,2	17,0	17,2	17,1	17,0
Import	3,7	3,0	3,1	2,7	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9
Export	1,5	1,6	1,5	1,5	1,5	1,3	1,4	1,5	1,7	1,7	1,8	1,9
Nyitókészlet[b)]	3,2	2,7	4,0	3,1	2,6	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Zárókészlet[b)]	2,7	4,0	3,1	2,6	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
EU cukorár (EUR/tonna)	600	495	543	496	416	414	406	415	424	427	444	458
Világpiaci ár (EUR/tonna)	355	350	375	396	374	351	345	352	360	382	397	410
EU Referenciaár (EUR/tonna)	404	404	404	404	404	404	404	404	404	404	404	404

[a)] A cukortermelés és az előző évi átmenőkészletek összege, nem tartalmazza az etanolkészletet.

[b)] A készletek tartalmazzák az előző évről átvitt mennyiségeket.

Forrás: Európai Bizottság

24. táblázat: **Az Európai Unió izoglükózmérlege (2013–2024)**

millió tonna

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Termelés	0,7	0,7	0,7	0,7	1,4	1,4	1,5	1,7	1,9	2,0	2,2	2,4
EU15	0,3	0,3	0,3	0,3	0,6	0,6	0,6	0,7	0,8	0,8	0,9	1,0
EU13	0,4	0,4	0,4	0,4	0,8	0,9	0,9	1,0	1,1	1,2	1,3	1,3
Izoglükózkvóta	0,7	0,7	0,7	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Izoglükóz-felhasználás	0,7	0,7	0,7	0,7	1,3	1,4	1,5	1,6	1,8	1,9	2,1	2,2
Import	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Export	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

Forrás: Európai Bizottság